

Миколаївська міська
територіальна громада

**СТРАТЕГІЯ
РОЗВИТКУ**

**на період
до 2027 року**

СЕНКЕВИЧ ОЛЕКСАНДР ФЕДОРОВИЧ

Миколаївський міський голова

Місто Миколаїв до початку повномасштабного вторгнення РФ на територію України - це потужний політичний, діловий, індустріальний, науково-технічний, транспортний та культурний центр. Місто Миколаїв відіграло визначальну роль у формуванні соціально-економічного потенціалу Миколаївської області.

Відкрита агресія РФ проти України призвела до страшних руйнувань, знищення критичної інфраструктури. Перед містом постали нові виклики. Розуміння спільної відповідальності за долю міста, військові реалії, виклики, загрози та можливості сприяли розробці Стратегії міста.

У ході розробки Стратегії територіальна громада визначила стратегічне бачення Миколаївської територіальної громади в довгостроковому періоді з урахуванням її унікальних особливостей:

МИКОЛАЇВСЬКА ГРОМАДА – МІСТО СИЛЬНИХ ТА ЩАСЛИВИХ ЛЮДЕЙ НА ХВИЛІ: БЕЗПЕКИ, КОМФОРТУ, КОНКУРЕНЦІЇ ТА ПАРТНЕРСТВА.

Громада визначила такі стратегічні цілі розвитку міста:

1. Безпечна та стійка громада
2. Комфортна громада
3. Конкурентна громада
4. Громада партнерства

Я вірю в майбутнє Миколаєва як безпечного міста для мешканців та гостей, з європейськими стандартами якості життя та комфорту, можливостями для розвитку особистості та бізнесу, конкурентною та екологічно чистою промисловістю, із функціональним транспортно-логістичним хабом та стійкою та згуртованою громадою.

Дякую всім, хто брав участь у складі робочої групи, засіданнях, надав пропозиції та зауваження. Знайшов час зробити свій внесок у бачення майбутнього міста.

Ми відкриті для спілкування та нових інноваційних і креативних ідей!

Я переконаний, що попри складні часи спільне партнерство та взаємовигідна співпраця з реалізації Стратегії закладе якісний фундамент для розвитку нашого міста.

Ми віримо у перемогу та відбудову міста!

ЗМІСТ

ВСТУП	05
ПРОЦЕС РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ	06
БАЧЕННЯ	09
ПОТЕНЦІАЛ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ГРОМАДИ ТА ВИКЛИКИ, З ЯКИМИ ВОНА СТИКАЄТЬСЯ	10
СТРАТЕГІЧНІ ТА ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ	14
СИСТЕМА РЕАЛІЗАЦІЇ	45
МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНКА	47
ДОДАТКИ	49

Стратегія Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів з її реалізації була розроблена завдяки спільним зусиллям робочої групи, яка сформована з представників Миколаївської міської ради, її виконавчих органів, громадських організацій, комунальних установ, інших юридичних та фізичних осіб відповідно до розпорядження Миколаївського міського голови від 22.05.2023 № 94р, та мешканців міста Миколаєва, які надавали свої пропозиції під час вивчення потреб громадян та проведення опитування з різних актуальних питань розвитку міста.

Стратегія розвитку розроблена за підтримки Програми ООН з відновлення та розбудови миру.

ВСТУП

Повномасштабне вторгнення ворожої армії Російської Федерації має жахливі руйнівні наслідки, призупинило багато процесів в Україні, але воно переконливо показало – сила держави в ефективному місцевому самоврядуванні та згуртованості українців.

З огляду на зазначене, у 2022 році зазнала суттєвих змін законодавча база з питань місцевого та регіонального розвитку. Зокрема, для забезпечення територіально спрямованого підходу до відновлення і розвитку України були внесені зміни до Закону України «Про засади державної регіональної політики». Відповідно до зазначеного Закону до документів стратегічного планування державної регіональної політики віднесено:

1. Державну стратегію регіонального розвитку України;
2. регіональні стратегії розвитку;
3. стратегії розвитку територіальних громад.

З прийняттям Закону стратегічне планування на місцевому рівні тепер уже не тільки можливість, а й певною мірою обов'язок громад, оскільки вони формують основу для розвитку країни та покращання життя людей під час війни та в повоєнний період.

Попри війну планування відновлення та повоєнного розвитку територіальної громади є вкрай важливе. Планування дає можливість визначати ключові пріоритети, адаптувати процеси під виклики, які щодня створює для нас російська окупаційна армія.

Планування, адаптація і рух вперед дозволяє долати ту жахливу рутину, яка нас оточує та буде оточувати ще невизначений час: обстріли, смерті людей, ракетні атаки, перебої зі світлом та інтернетом, брак опалення та води, будуть супроводжувати нас ще довго. Планування й бачення, що буде далі, дозволяє органам місцевого самоврядування, громадянам, інститутам громадянського суспільства, бізнесу, науковцям іншим стейкхолдерам зосередитися на моделюванні кращого і більш

ефективного майбутнього. Саме під час гострих криз планування дає можливість раціонально розподіляти ресурси на потребах громадян та пріоритетах розвитку – і позбутися усього зайвого. Саме довгострокове планування дає змогу будувати пріоритети в операційній діяльності. І, зрештою, планування дозволить виявитися найбільш готовим до часів відновлення і післявоєнного розвитку.

Стратегія розвитку Миколаївської міської територіальної громади – це фундаментальний документ, який визначає бачення розвитку територіальної громади на період до 2027 року, механізм досягнення сталого зростання громади, спираючись на ресурси та чітко знаючи її потенціал та слабкі сторони. В основі його створення – вимоги законодавства України, насамперед, Законів України «Про засади державної регіональної політики», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про стимулювання розвитку регіонів».

Щоб відбудувати місто Миколаїв після закінчення війни, знадобляться глобальні фінансові зусилля. Міжнародна спільнота вже робить значний внесок у посилення поточної стійкості Миколаївської громади, але в середньостроковій та довгостроковій перспективах буде потрібна додаткова підтримка: щоб створити підвалини для перетворення на процвітаюче місто з європейськими цінностями, добре інтегроване в європейську та глобальну економіку.

Стратегія виконує три основні функції:

1. спрямовує політику місцевого розвитку Миколаївської міської ради та її виконавчих органів на тривалий період часу;
2. допомагає інтегрувати міську спільноту навколо процесу формування стратегії та її реалізації;
3. допомагає забезпечити основу для залучення зовнішнього фінансування.

МЕТОДОЛОГІЯ

Методологія розробки Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади до 2027 року (далі – Стратегія) базується на положеннях наказу Мінрегіону України від 21 грудня 2022 року №265 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад» та враховує кращі міжнародні практики стратегування місцевого розвитку.

Підготовка Стратегії та Плану заходів з її реалізації здійснювалась з урахуванням Указу Президента України від 30.09.2019 № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», які є орієнтирами для розроблення проєктів прогнозних і програмних документів, з метою забезпечення збалансованості економічного, соціального та екологічного вимірів сталого розвитку України, вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Розроблення Стратегії та Плану заходів ґрунтується на принципах державної регіональної політики, визначених Законом України «Про засади державної регіональної політики», з використанням територіально орієнтованого та безпекового підходів з урахуванням змін та впливу, завданого збройною агресією проти України.

RBM-підхід - (управління, орієнтоване на результат, Results-Based Management) – це комплексний підхід, який передбачає визначення конкретних та вимірюваних результатів діяльності у середньостроковій перспективі, послідовність у реалізації визначених пріоритетів та ефективну координацію заінтересованих сторін. Даний підхід сприяє розв'язанню проблем та/або задоволенню потреб жителів ТГ на основі стратегічного планування,

що передбачає вибір оптимального варіанту досягнення визначених кінцевих результатів, які оцінюються на основі вимірюваних показників.

Інклюзивний підхід та партисипація - передбачає залучення до планування розвитку ТГ широких верств населення та представництво бенефіціарів на всіх етапах підготовки, реалізації, моніторингу і оцінки виконання.

Безпековий підхід передбачає планування розвитку територіальної громади на основі вивчення та аналізу можливого впливу на ситуацію у громаді та її розвиток загроз з боку Російської Федерації, Республіки Білорусь, стихійних лих, кліматичних змін і техногенних катастроф та їх врахування при підготовці програм місцевого розвитку та проєктів місцевого (регіонального) розвитку.

Повоєнне відновлення – це можливість забезпечити трансформаційні зміни, які виходять за межі фізичної відбудови і включають соціальні, економічні, екологічні процеси та процеси розбудови інституцій та спроможності.

Успішне відновлення має ставити за ціль:

- Процеси модернізації економіки.
- Створення надійних незалежних систем моніторингу і оцінки є ключовим фактором успішності.
- Участь приватного сектору економіки в процесах відновлення, залучення внутрішніх ресурсів.
- Повернення мешканців, особливо висококваліфікованих.

Успішна стратегія має стати магнітом для міжнародних інвесторів та донорів.

ПРОЦЕС РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ

Стратегія та План заходів мають узгоджуватися з відповідною містобудівною документацією, а також програмою комплексного відновлення територіальної громади.

Стратегія відповідає цілям чинних стратегічних документів вищого рівня, а саме: Цілям сталого розвитку 2030 (Україна), Державній стратегії регіонального розвитку до 2027 року, Стратегії розвитку Миколаївської області до 2027 року включно.

В умовах обмеженості під час війни багатьох інформаційних джерел та офіційної статистичної звітності джерелами інформації для визначення стану розвитку Миколаївської територіальної громади були:

- первинна статистична інформація та адміністративні дані територіальної громади;
- офіційні статистичні дані Державної служби статистики України та її територіальних підрозділів, адміністративні дані та показники територіальних органів інших центральних органів виконавчої влади, Миколаївської обласної військової адміністрації;
- актуальна містобудівна документація;
- результати анкетного та/або інтерактивного опитування заінтересованих сторін, результати проведення фокус-груп та інше.

Для підготовки проекту Стратегії розпорядженням Миколаївського міського голови від 22.05.2023 №94р було утворено відповідну робочу групу, яка сформована з представників Миколаївської міської ради, її виконавчих органів, громадських організацій, комунальних установ, італійської компанії One Works, датської компанії COWI, експертів ПРООН, інших юридичних та фізичних осіб (далі – робоча група).

У процесі розробки проекту Стратегії брали участь мешканці різних вікових та соціальних груп (зокрема, молодь,

ВПО, люди з інвалідністю, інші), підприємці, громадські організації, комунальні установи, міжнародні та вітчизняні експерти та інші суб'єкти, зацікавлені у розвитку Миколаєва. Зібрані думки та пропозиції слугували відправною точкою для розробки документа.

Робота проводилася за такими етапами:

- визначення за допомогою поглибленого аналізу поточного профілю громади, потенціалу та викликів, з якими вона стикається;
- підготовка прогнозів та сценаріїв розвитку громади;
- визначення бачення Миколаївської громади, тобто її стану після реалізації Стратегії;
- визначення стратегічних та операційних цілей та завдань, реалізація яких призведе до досягнення передбачуваного стану, тобто визначення очікуваних результатів;
- визначення методів реалізації, моніторингу та оцінки Стратегії, які забезпечать швидку та ефективну реалізацію політики розвитку міста;
- підготовка проекту Стратегії на основі попередньо розроблених елементів;
- проведення формальних процедур щодо прийняття проекту рішення Миколаївською громадою про прийняття Стратегії.

На різних етапах процесу розробки Стратегії використовувалися різні методи збору та аналізу даних, а також способи залучення місцевої громади, інших заінтересованих сторін.

СХЕМА РОБОТИ НАД СТРАТЕГІЄЮ

БАЧЕННЯ

Стратегічне бачення представляє стислий і узагальнений опис перспективи сталого розвитку Миколаївської територіальної громади в довгостроковому періоді з урахуванням її унікальних особливостей.

Стратегічне бачення окреслює узгоджене, всебічне та оптимістичне формування майбутнього

Миколаївської територіальної громади, зокрема в економічній, соціальній, екологічній та інноваційній сферах, що є основою для визначення стратегічних та оперативних цілей.

Це бачення представляє Миколаївську громаду у 2027 році, як місто сильних та щасливих людей на хвилі: безпеки, комфорту, конкуренції та партнерства.

БЕЗПЕКА

Місто, де мешканці та гості почувуються у безпеці.

КОМФОРТ

Місто з європейськими стандартами якості життя та комфорту, можливостей для розвитку особистості та бізнесу.

Місто, де висока якість муніципального управління забезпечує динамічний розвиток громади із сучасними муніципальними послугами.

КОНКУРЕНТНІСТЬ

Південний транспортно-логістичний центр конкурентної та екологічної промисловості, що забезпечує високу інвестиційну привабливість та обороноздатність країни. Осередок унікальної історико-культурної спадщини та розвиненого морського та спортивного туризму.

ПАРТНЕРСТВО

Стійка згуртована громада, що цінує людей, будує майбутнє та формує нові партнерські відносини.

ПОТЕНЦІАЛ ТА ВИКЛИКИ

Місто Миколаїв відіграє визначальну роль у формуванні соціально-економічного потенціалу Миколаївської області. За більшістю показників питома вага Миколаївської територіальної громади в загальнообласних обсягах перевищує 40 %.

42,7%

Питома вага постійного населення міста Миколаїв у загальній кількості населення Миколаївської області в 2021 році - 42,7%, що свідчить про велику концентрацію населення у обласному центрі. Водночас на 51 іншу громаду області загалом припадає 57,3% або по 1,12% (в середньому) загальної чисельності населення на одну громаду.

55,2%

Більше половини облікової кількості працівників Миколаївської області працюють в місті Миколаїв (55,2%).

98,8%

З 2018 по 2020 рік середньомісячна заробітна плата в громаді поступово наближувалась до загальноукраїнських показників. В 2020 році розрив в оплаті праці становив лише 2,7%.

40,9%

Місто має великий потенціал учнівської молоді. В Миколаєві навчається 40,9% учнів, що навчаються у закладах загальної середньої освіти Миколаївської області в цілому.

* Розділ підготовлено за даними Головного управління статистики у Миколаївській області

40,9%

Кількість учнів у закладах професійно-технічної освіти складає 40,9% від кількості учнів у закладах професійно-технічної освіти Миколаївської області, що свідчить про потенційну спроможність до забезпечення в майбутньому Миколаївської громади фахівцями робітничих професій.

97%

В Миколаєві сконцентровано 97% всіх студентів Миколаївської області. Студентами вузів міста Миколаїв є не лише випускники шкіл міста Миколаїв, а й приїжджі випускники інших громад області та інших регіонів України. Метою громади у цьому напрямку є здійснення заходів щодо максимального залучення молодих фахівців навчальних закладів до майбутнього розвитку та функціонування громади.

52%

В Миколаївській громаді зосереджено більше половини капітальних інвестицій області. У 2018 році частка міста в загальному обсязі капітальних інвестицій становила 60,7 %, в 2020 році – 62,2 %. Навіть при зменшенні до 52 % в 2021 році громада відіграє визначальну роль в формуванні інвестиційної привабливості та інвестиційної активності Миколаївської області.

ПОТЕНЦІАЛ ТА ВИКЛИКИ

43,2%

В Миколаївській громаді зосереджено також більше 2/3 обсягів житлового будівництва по Миколаївській області. За даними обласного управління статистики, в 2022 році практично все будівництво області було зосереджено в місті Николаєві – 89,4 %. Провідне місце займає Миколаїв і в загальному виробництві будівельної продукції в Миколаївській області (від 64,1 % в 2018 році до 43,2 % - в 2021 році).

30%

Питома вага громади в загальнообласному показнику «Загальна площа житлових будівель, прийнятих в експлуатацію» за 1 півріччя 2023 року складає 51,9%.

Обсяг реалізованої продукції (товарів, робіт) Миколаївської громади в загальних обсягах Миколаївської області складає близько 30%.

Це є свідченням збереження промислового потенціалу, який має бути розвинутий та ефективно використаний в майбутньому для повоєнного відновлення та подальшого сталого розвитку Миколаївської територіальної громади.

SWOT-АНАЛІЗ

Результатом всієї діагностичної роботи, з урахуванням результатів зустрічей з робочими групами та бенефіціарами, є SWOT-аналіз, який вказує на найважливіші в контексті бачення риси та явища, які потім мають бути відображені в стратегічних цілях.

Кожен елемент SWOT-аналізу має певну сферу впливу на один або

декілька елементів бачення розвитку. Сильні та слабкі сторони стосуються характеристик Миколаївської територіальної громади та явищ, що відбуваються в її межах, тоді як можливості та загрози - це зовнішні умови.

ПОТЕНЦІАЛ

Громада є сталою та сформована в межах міста (без приєднання інших громад та сільських територій).

Миколаїв має унікальне географічне розташування на перетині річок, біля Чорного моря, де поєднуються різноманітні ландшафти.

Одночасне поєднання потужного промислового та наукового потенціалів.

Значний транспортно-логістичний потенціал (морське, автомобільне та залізничне сполучення).

Наявний потужний потенціал для відродження економіки завдяки суднобудуванню, портовій інфраструктурі, харчовій промисловості та виробництву продукції подвійного призначення.

Місто має потужний інвестиційний потенціал, який може бути посилений розвитком, будівництвом індустріальних парків та розвитком ІТ-сфери.

Миколаїв має судноплавні водні шляхи, які можуть бути задіяні для покращання послуг громадського транспорту.

Активне співробітництво міської влади, бізнесу та ГО з різними донорами та проектами МТД: ПРООН, U-LEAD, USAID, MOM, ADRA. Унікальний досвід партнерства Миколаїв - Данія.

ВИКЛИКИ, З ЯКИМИ ДОВЕДЕТЬСЯ ЗІТКНУТИСЯ

Розташування біля лінії розмежування військових дій та брак укриттів відповідно до стандартів створюють додаткову небезпеку.

Відновлення пошкодженої від російської агресії соціальної, критичної, житлової інфраструктури за принципом «краще ніж було».

Зношена та пошкоджена внаслідок бойових дій мережа водовідведення та водопостачання.

Зменшення активності населення через фізичні та психологічні травми, спричинені війною.

Поганий стан доріг та тротуарів комунальної власності територіальної громади.

Повною мірою не задовольняється попит мешканців на культурні, громадські простори та місця дозвілля. У місті ускладнена доступність та недостатня кількість пішохідних зон.

Відсутність об'їзних доріг для виведення вантажного транспорту з центру міста.

Занепадають райони навколо річки, а також портова та транспортна інфраструктура.

Відсутність належної організації переробки ТПВ. Вичерпання проектної потужності полігону ТПВ.

Наявність стихійних звалищ, забруднені водойми.

SWOT-АНАЛІЗ

Значна кількість представників МСБ, які створюють частину робочих місць

Активно розробляються документи просторового планування, зокрема Генеральний план міста (майстер-план), та стратегічного планування і програмування (програми, плани, проекти) з відновлення та повоєнного розвитку Миколаївської громади.

Реалізація проектів відновлення може стати першим поштовхом для зростання економіки, зокрема через інвестиції, зростання обсягів виробництва, створення нових робочих місць, збільшення доходів населення, зростання споживання.

Наявність зелених зон, парків, скверів і т.д., наявність історичних будівель в центральній частині міста.

Молоде та високоосвічене населення (середній вік - 39 років).

Високий рівень громадянської активності та прагнення мешканців до позитивних змін в громаді.

Зношеність житлового фонду. Середній розмір житла на одну особу в Миколаєві вдвічі менший від стандартів ЄС.

Зростання заборгованості за комунальні послуги.

Недостатність кваліфікованих професійних кадрів, у т.ч. робітничих, дисбаланс між попитом та пропозицією робочої сили.

Зменшення чисельності працездатного населення.

Низький рівень гнучкості ринку праці, прихована зайнятість або «тіньова» оплата праці.

Недостатність робочих місць для молоді. Високий рівень безробіття серед молоді.

Наявність негативних соціальних явищ серед молоді: алкоголізм, наркоманія.

Відсутність стимулів залучення молоді в активне життя громади та підприємницьке середовище.

Недостатній рівень енергоефективності бюджетної та житлової сфери громади.

Низький рівень застосування альтернативної енергетики.

СТРАТЕГІЧНІ ТА ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ

ЗАВДАННЯ, СПРЯМОВАНІ НА ЇХ РЕАЛІЗАЦІЮ

Практична реалізація бачення Миколаївської громади буде досягнута за допомогою чотирьох стратегічних цілей, а також двадцяти оперативних цілей. Вони відповідають інтегрованому підходу, що формує політику розвитку Миколаївської громади у соціальному, економічному, просторовому та функціональному вимірах. Відповідаючи концепції сталого розвитку та розумного міста, цілі враховують ключові припущення національної та регіональної політики, а також пріоритети, визначені в міжнародних програмах та проектах, які більш детально висвітлені в Додатках 4-8.

Стратегічні цілі є взаємопов'язаними та безпосередньо впливають з бачення міста. Оперативні цілі, в свою чергу, більш детально визначають спосіб досягнення кожної зі стратегічних цілей. Однак вони не передбачають жодних конкретних завдань чи проектів. Конкретні рішення визначаються в Плані заходів з реалізації Стратегії та в програмах і проектах, які є документами з виконання Стратегії.

Стратегічні цілі — це стисле та конкретне формулювання бажаних результатів, які впливають із стратегічного бачення розвитку

територіальної громади та яких планується досягти в результаті реалізації стратегії за визначений період.

Кожна стратегічна ціль конкретизується в оперативних цілях, які спрямовуються на задоволення потреб бенефіціарів, розв'язання основних проблем та використання можливостей територіальної громади.

Оперативні цілі — це сформульовані бажані конкретні позитивні результати, які необхідно досягти для реалізації певної стратегічної цілі.

Для кожної з передбачених оперативних цілей розробляються перелік завдань, спрямованих на її досягнення, а також показники результативності, необхідні для визначення досягнення цілі. Завдання є складовими досягнення оперативних цілей.

Завдання передбачають заздалегідь визначений результат, який потрібно отримати, обсяг роботи, який потрібно виконати, заходи, які потрібно здійснити для досягнення кожної з оперативних цілей.

Безпечна та стійка громада
(5 операційних цілей)

Конкурентна громада
(7 операційних цілей)

Комфортна громада
(5 операційних цілей)

Громада партнерства
(3 операційні цілі)

СТРАТЕГІЧНІ ТА ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ:

1. Безпечна та стійка громада

2. Комфортна громада

3. Конкурентна громада

4. Громада партнерства

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ:

- 1.1. Фізична безпека людини
- 1.2. Безпечні дороги
- 1.3. Екологічна безпека
- 1.4. Інформаційна безпека
- 1.5. Енергетична безпека

- 2.1. Якісні муніципальні послуги
- 2.2. Забезпечення житлом
- 2.3. Здорове життя для всіх
- 2.4. Згуртованість та культурний розвиток
- 2.5. Якісна освіта

- 3.1. Логістичний хаб
- 3.2. Центр інновацій та нових індустрій
- 3.3. Центр бізнес-освіти
- 3.4. Конкурентний бізнес
- 3.5. Місто сили
- 3.6. Креативна молодь
- 3.7. Розвиток сфери гостинності

- 4.1. Відкрита влада
- 4.2. Партисипація
- 4.3. Багатосекторне партнерство

БЕЗПЕЧНА ТА СТІЙКА ГРОМАДА

Безпека є базовою потребою кожної людини. Війна в Україні триває на усіх фронтах і ставить під загрозу персональну безпеку кожного мешканця Миколаєва в усіх її аспектах.

Окрім прямої військової агресії та руйнувань житла та інфраструктури, миколаївці можуть піддаватися інформаційним та психологічним атакам, страждати від прямого та опосередкованого впливу екологічних загроз, стикатися із відсутністю захисних споруд та інших засобів для забезпечення базових потреб людини. Але правильна реакція та правильні дії влади та громадян на різні негативні ситуації військових дій та техногенних катастроф можуть вберегти життя та здоров'я людей. Адекватна реакція та наявність необхідних знань можуть суттєво підвищити стійкість громади та забезпечити персональну безпеку кожного.

Для досягнення Стратегічної цілі 1. Безпечна та стійка громада передбачається створення безпечних умов для життя, навчання та праці, забезпечення правопорядку та громадської безпеки, чистого навколишнього середовища, енергетична безпека, попередження і захист від надзвичайних ситуацій - ці питання в сфері особливої відповідальності влади.

Створення безпечного середовища, захист мешканців, контроль безпеки та попередження загроз - ці виклики перетворюються на постійну загрозу навіть після закінчення війни з державою-агресором, є і залишатимуться в режимі постійної уваги влади та громади на роки.

Індикаторами

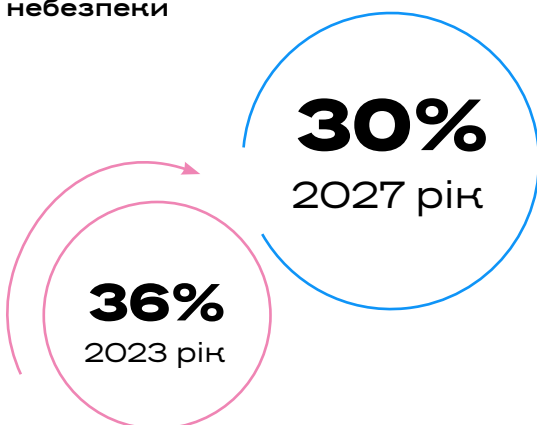
виконання

СТРАТЕГІЧНОЇ

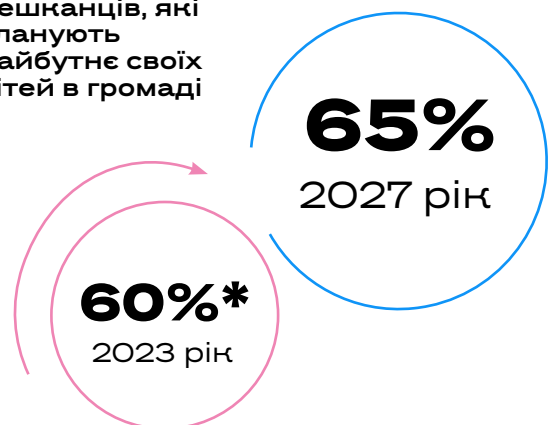
ЦІЛІ

будуть:

Рівень небезпеки

Частка мешканців, які планують майбутнє своїх дітей в громаді

* -15%+45% (за умови безпеки)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 1

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ:

1.1 Фізична безпека людини

1.2 Безпечні дороги

1.3 Екологічна безпека

1.4 Інформаційна безпека

1.5 Енергетична безпека

ЗАВДАННЯ:

1.1.1 Створення мережі укриттів для населення відповідно до стандартів

1.1.2 Здійснення модернізації системи оповіщення

1.1.3 Безпечне місто

1.1.4 Забезпечення безпеки населення на водних об'єктах

1.2.1 Підвищення безпеки для всіх учасників дорожнього руху

1.2.2 Покращання інфраструктури для пішоходів та велосипедистів з дотриманням принципів інклюзії, доступності, мобільності

1.3.1 Чисте навколишнє середовище

1.3.2 Захист території від підтоплення та екзогенних геологічних процесів

1.3.3 Зменшення антропогенного навантаження на водні екосистеми

1.3.4 Розбудова сучасних громадських просторів

1.4.1 Розбудова інфраструктури з інформаційної безпеки

1.4.2 Підвищення рівня комп'ютерної та інформаційної грамотності

1.5.1 Забезпечення розвитку альтернативних джерел енергії

1.5.2 Підвищення якості та ефективності надання послуг теплопостачання

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 1

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ

1.1. ФІЗИЧНА БЕЗПЕКА ЛЮДИНИ

В умовах війни беззаперечним пріоритетом місцевої влади є забезпечення фізичної безпеки для кожного її мешканця. Це стало не простою обіцянкою, а операційною ціллю Стратегії розвитку, яка реалізується через конкретні завдання, які зміцнюють основи безпеки та добробуту в житті мешканців.

Громада не лише будує укриття, а й створює план евакуації та навчає мешканців, як правильно користуватися цими безпечними оазами.

Кожен будинок, кожен район – це не просто приміщення, а частина великого безпечного пазлу, який гарантує, що жителі знають, куди вони можуть звернутися у випадку надзвичайних ситуацій. Навчальні заклади стають не лише місцем навчання, але й надійною освітньою фортецею для дітей. Програми фізичної підготовки не обмежуються тільки спортом – вони включають елементи безпеки та навичок допомоги в екстрених ситуаціях. Вчителі не лише допомагають вивчати предмети, а й вчать, як бути безпечними та розуміти деякі небезпеки.

Громада планує впроваджувати передові технології для оповіщення про надзвичайні ситуації. Смартфони залишаються не лише комунікаційними засобами, але й життєвим інструментом для отримання оперативної інформації.

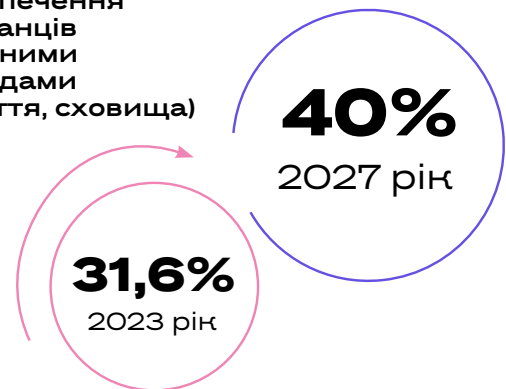
Сирени повітряної тривоги на вулицях готові сповіщати про небезпеку, роблячи громаду ще більш з'єднаною та відповідальною. Водні об'єкти залишаються місцями для насолоди та відпочинку, але громада враховує і забезпечує безпеку. Рятувальні служби допомагають уникнути трагедій, а інформаційні кампанії роз'яснюють правила безпеки на воді.

Зазначені завдання стають не просто вимірювачем успішності громади, але й фундаментом, на якому будується спокій та добробут.

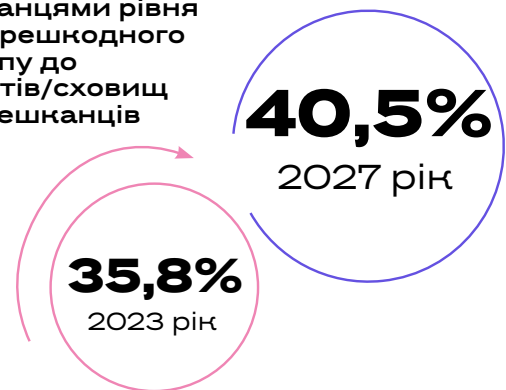
Індикаторами
ОПЕРАТИВНОЇ

ЦІЛІ виконання
будуть:

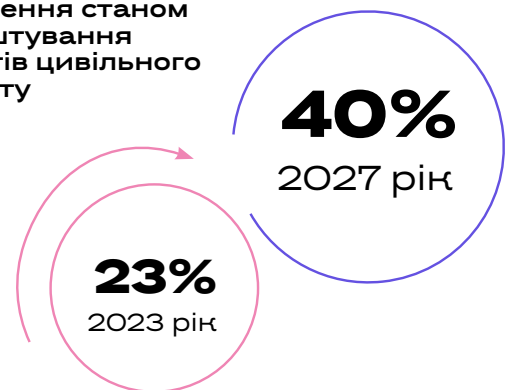
Рівень
забезпечення
мешканців
захисними
спорудами
(укриття, сховища)

Оцінка
мешканцями рівня
безперешкодного
доступу до
укриттів/сховищ
для мешканців

Рівень задоволення
населення станом
облаштування
об'єктів цивільного
захисту

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 1

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ

1.2. БЕЗПЕЧНІ ДОРОГИ

Розмірковуючи над власним комфортом та безпекою, мешканці та члени робочої групи вирішили, що найважливішою потребою для миколаївців є безпечні дороги.

Після впровадження завдань Стратегії тротуари стануть гідним символом безпеки, де кожен може безперешкодно прогулятися, а зручні лави стануть місцем для спокійного відпочинку.

Серцем громади стануть внутрішні дворові дороги. Вони стануть просторами між будинками, де діти безпечно гратимуться, а літні люди із задоволенням прогулюватимуться. Ремонти дорожнього покриття робитимуться не просто заради краси, це буде інвестиція в безпеку. Деталізоване планування включатиме в себе не тільки ремонт, але і створення доступних зон для всіх – незалежно від віку або фізичних можливостей. Пандуси, спеціально обладнані переходи та зони відпочинку стали невід'ємною частиною дизайну.

Створення дорожньої мережі електричних засобів мікромобільності та велосипедів - аспект розвитку мобільності в Миколаївській громаді, що передбачає розбудову безпечних велосипедних доріг, зарядних станцій для електричних транспортних засобів та інфраструктури для їх знаходження.

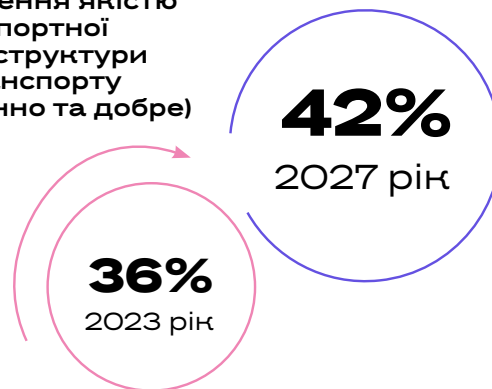
Реалізація цих завдань створить умови для високоефективної, зручної та безпечної системи мобільності в Миколаївській громаді, сприяючи активній участі громадян у громадському та культурному житті міста.

Громада вважає, що кожен новий шар асфальту – це не лише шлях додому, а й шлях до безпеки, зручності та взаєморозуміння.

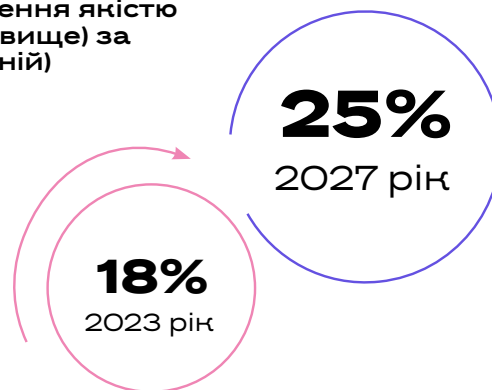
Індикаторами
ОПЕРАТИВНОЇ

ЦІЛІ виконання
будуть:

Рівень задоволення населення якістю транспортної інфраструктури та транспорту (відмінно та добре)

Рівень задоволення населення якістю доріг (вище) за середній)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 1

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ

1.3. ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА

Екологічна безпека – одна з ключових операційних цілей майбутнього Миколаївської громади. Кожен крок у цьому напрямку – це віддзеркалення турботи про навколишнє середовище та прагнення до сталого розвитку.

Чисте навколишнє середовище – це наше найцінніше надбання. Ми починаємо з турботи про нашу землю – впровадження ефективної системи управління відходами, яка дозволяє нам перетворювати вміст у ресурс.

Утилізація та сортування відходів залишаються не просто завданням, а звичкою, яка формує свідомість та відповідальність кожного мешканця.

Освіченість – ключ до екологічного розуміння. Наша стратегія включає створення системи екологічної освіти, де інформаційні кампанії, тренінги та семінари ведуть нас у світ екологічного способу життя. Завдяки цьому кожен може відчути свою участь у збереженні природи.

Захист від природних викликів – наш пріоритет. Ми зобов'язані не лише дбати про наші дороги, а й захищати нашу територію від підтоплення та екзогенних геологічних процесів. Гідротехнічні роботи та лісове будівництво – це наші інструменти у боротьбі за збереження природного балансу.

Антропогенне навантаження – аспект відповідальності. Ми робимо крок вперед, контролюючи викиди та захищаючи використання екологічно чистих технологій. Збереження та відновлення водних ресурсів – це не лише обов'язок, а й наш внесок у збереження біорізноманіття. Спільною силою, крок за кроком, ми будемо екологічно безпечно майбутнє. Світ, де природа та громада живуть у гармонії, стане реальністю.

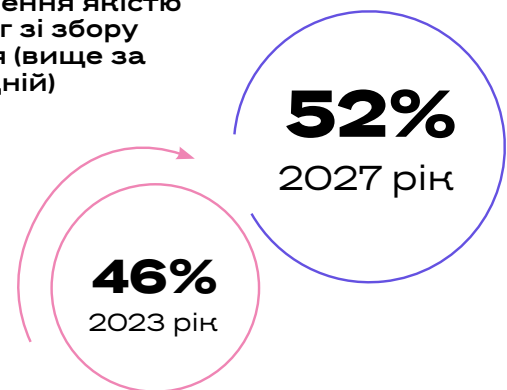
Зазначені завдання стають не просто вимірником успішності

громади, але й фундаментом, на якому будується спокій та добробут.

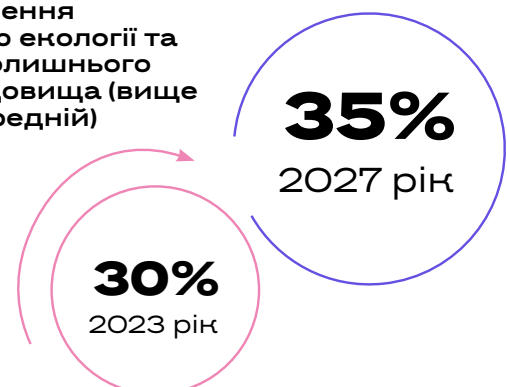
Індикаторами
ОПЕРАТИВНОЇ

ЦІЛІ виконання
будуть:

Рівень задоволення населення якістю послуг зі збору сміття (вище за середній)

Рівень задоволення населення якістю екології та навколишнього середовища (вище за середній)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 1

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ

1.4. ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА

Розвиток інформаційної безпеки громади стає не лише важливим кроком, але й невід'ємною частиною місії створення стійкого та сучасного життя. З метою реалізації цієї операційної цілі, Миколаївська громада визначила ряд завдань, які визначають шлях до безпечного та відкритого інформаційного простору.

Розбудова інфраструктури з інформаційної безпеки – стійкий фундамент цифрового майбутнього, що включає в себе розгортання спеціалізованих центрів, які забезпечують моніторинг та відповідь на інформаційні загрози, вдосконалення систем кіберзахисту для запобігання та виявлення кібератак, розробку та впровадження стандартів інформаційної архітектури для забезпечення безпеки та доступності даних.

Запуск освітніх курсів та тренінгів для мешканців з комп'ютерної та інформаційної грамотності сприятимуть – підвищенню рівня комп'ютерної та інформаційної грамотності – кроки до цифрового громадянина.

Громада розуміє, що інформаційна безпека – це не тільки захист від загроз, але і ключ до розквіту громади в цифровому світі. Розбудова стійкого інформаційного простору та підвищення рівня грамотності є необхідним кроком для забезпечення процвітання та добробуту наших мешканців.

Індикаторами
ОПЕРАТИВНОЇ

ЦІЛІ виконання
будуть:

2027
рік

Створення Центру
реагування на
кібер-інциденти

Частка посадових
осіб Миколаївської
міської ради та її
виконавчих органів,
що пройшли
навчання у сфері
кібергігієни та
кібербезпеки

50%
2027 рік

10%
2023 рік

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 1

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ

1.3. ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА

У контексті стратегічного розвитку Миколаївської громади енергетична безпека є одним із важливих напрямків реалізації конкретних завдань громади для забезпечення стійкості та можливостей розширення у сфері енергетики, ураховуючи сучасні умови України.

Створення інноваційних енергетичних горизонтів буде сприяти диверсифікації енергетичного портфеля та зменшення залежності від традиційних джерел.

Впровадження високотехнологічних рішень та методів, які сприяють не тільки забезпеченню комфорту

мешканців, але й раціональному використанню енергетичних ресурсів, забезпечать оптимізацію якості та ефективності послуг з тепlopостачання. Перехід до використання відновлених джерел енергії, в якому використання відновлених джерел стане сталим стандартом. Це передбачає поглиблене вивчення можливостей відновлюваної енергії та її інтеграцію в енергетичну інфраструктуру.

Освітні ініціативи для дітей та дорослих, орієнтовані на розуміння та впровадження енергоефективних практик, сприятимуть підвищенню енергетичної грамотності серед громади.

Індикаторами

виконання

ОПЕРАТИВНОЇ

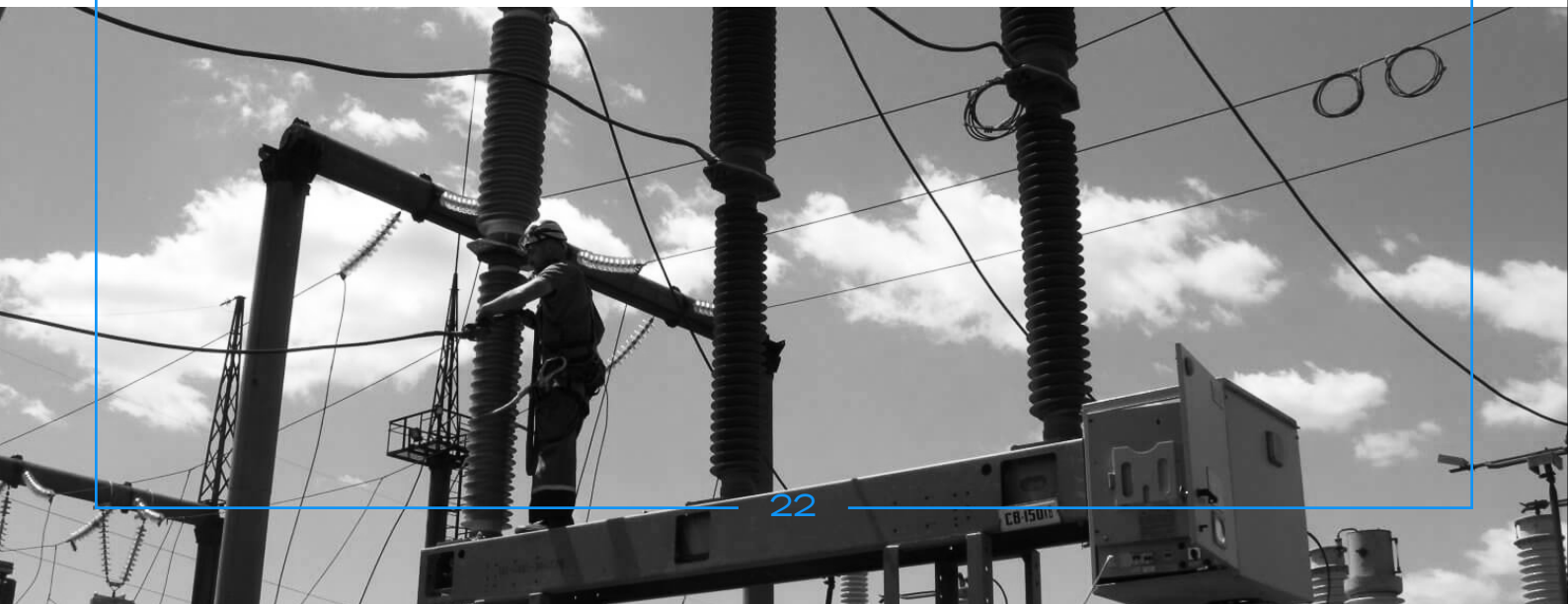
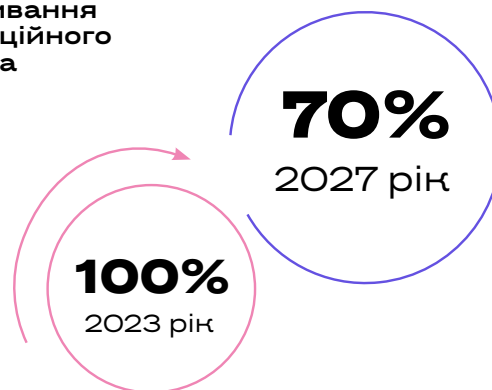
ЦІЛІ

будуть:

Кількість теплогенеруючих підприємств міста, що перейшли на альтернативні види палива, одиниць

Зменшення обсягів споживання традиційного палива

КОМФОРТНА ГРОМАДА

Якісні житлово-комунальні послуги, охорона здоров'я, освіта, культура, сучасна дорожньо-транспортна інфраструктура та мобільність - це ключові напрямки, які хвилюють мешканців Миколаївської громади. Зруйнована або зношена інфраструктура та застарілі технології у сферах тепло- та водопостачання, житлового фонду гальмують впровадження енергоефективних заходів та мають негативний вплив на стан екології та здоров'я мешканців у громаді.

Миколаївська міська рада відходить від неефективних чи морально застарілих практик планування та розвиває громаду з урахуванням реальних потреб людей, екологічності та енергоефективності, враховуючи досвід повоєнної відбудови європейських країн за принципом «краще ніж було».

Здоров'я - це найважливіша цінність людства. Фізична культура та спорт, розвиток системи лікувально-профілактичних закладів та промоція здорового способу життя дозволять створити спроможну та здорову громаду. Використовуючи професійний рівень спортивної спільноти та інфраструктури, громада має стати центром змагань та розваг, зокрема, на міжнародному рівні. Надання соціальних послуг є важливою функцією будь-якої держави та громади. Проте, під час війни та повоєнний період кількість людей, які потребують підтримки, збільшується в рази. Особлива увага буде приділятися підтримці Захисників та Захисниць України, членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України, внутрішньо переміщених осіб, людей з інвалідністю та інших соціально вразливих верств населення.

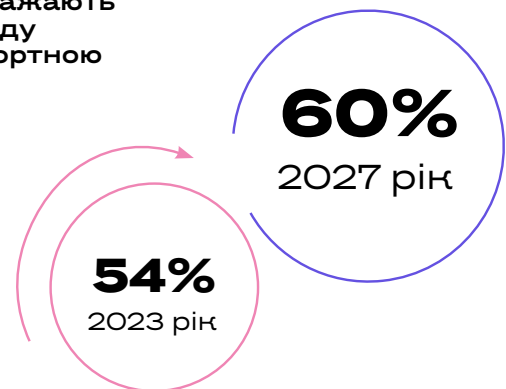
Розвиток суспільства неможливий без надання якісних

і конкурентоспроможних освітніх і культурних послуг, у тому числі й недержавних. Якісна освіта впродовж усього життя має реально задовольняти потреби ринку праці в робітничих і спеціалізованих професіях, зокрема для нових інвесторів. Унікальна місцева духовна та матеріальна культура має надихати, тому вона має бути відкритою, творчою та інноваційною. Освіта дає нам рівень розуміння, а культура відкриває горизонти і створює умови для згуртованості.

Індикаторами
СТРАТЕГІЧНОЇ

ЦІЛІ виконання
будуть:

Частка мешканців,
які вважають
громаду
комфортною

Оцінка жителями
рівня можливостей
для самореалізації
(вище середнього)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 2

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ:

2.1 Якісні муніципальні послуги

2.2 Забезпечення житлом

2.3 Здорове життя для всіх

2.4 Згуртованість та культурний розвиток

2.5 Якісна освіта

ЗАВДАННЯ:

2.1.1 Стале забезпечення мешканців міста питною водою

2.1.2 Забезпечення мешканців громади теплом

2.1.3 Забезпечення надання мешканцям якісних послуг з пасажирських перевезень

2.1.4 Забезпечення високої якості адміністративних послуг, орієнтованих на мешканців (в тому числі категорія військовослужбовців та ветеранів) та бізнес громади

2.2.1 Ліквідація наслідків військової агресії РФ

2.2.2 Збереження житлового фонду міста, покращання експлуатаційних якостей будівель, забезпечення сталого постачання комунальних послуг

2.3.1 Надання якісних медичних послуг

2.3.2 Забезпечення соціального захисту вразливих категорій населення

2.3.3 Розвиток фізкультури та спорту

2.4.1 Зміцнення сучасної української ідентичності, формування спільних соціокультурних цінностей громадян

2.4.2 Організація культурного дозвілля та зміцнення культурно-національних традицій, естетичне виховання, створення умов для творчого розвитку та забезпечення доступності для громадян

2.4.3 Охорона, збереження, примноження та використання об'єктів культурної спадщини

2.4.4 Створення нових та зміцнення існуючих культурних зв'язків митців та аматорів Миколаєва з світовим культурним простором

2.5.1 Від благоустрою шкільної їдальні до збереження здоров'я дітей

2.5.2 Сучасний освітній простір запорука успішного навчання і розвитку здобувачів освіти

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 2

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ

2.1. ЯКІСНІ МУНІЦИПАЛЬНІ ПОСЛУГИ

Забезпечення якісних муніципальних послуг є обов'язком місцевого самоврядування та виступає як важлива операційна ціль стратегії розвитку Миколаївської громади, що реалізується через впровадження конкретних завдань.

Забезпечення мешканців високоякісною водою - перший пріоритет, реалізація якого є життєво необхідним для громади. Його реалізація буде забезпечена через модернізацію інфраструктури, використання передових технологій очищення та систему контролю якості води.

Забезпечення теплом та комфортом - другий напрямок забезпечення мешканців громади якісними послугами першої необхідності. Це охоплює не лише забезпечення ефективного та стабільного тепlopостачання, але й впровадження енергоефективних технологій для оптимізації споживання енергії.

Якісні послуги з пасажирських перевезень - третій аспект, який передбачає впровадження системи якісних пасажирських перевезень. Це включає в себе модернізацію, оновлення громадського транспорту, підвищення його ефективності та створення зручних умов для пасажирів.

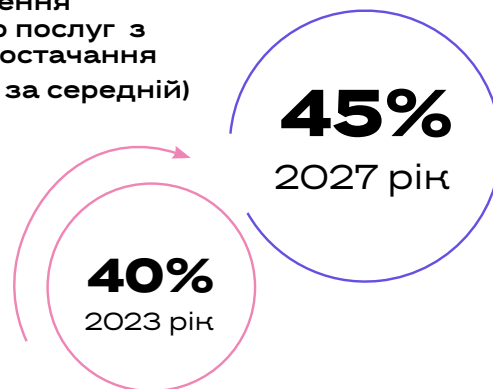
Висока якість адміністративних послуг досягатиметься через автоматизацію процесів, застосування електронних сервісів та забезпечення відкритості та доступності інформації для громадян.

Ці завдання формують цілісний підхід до забезпечення високоякісних муніципальних послуг у Миколаївській громаді, сприяючи покращанню життя та комфорту її мешканців.

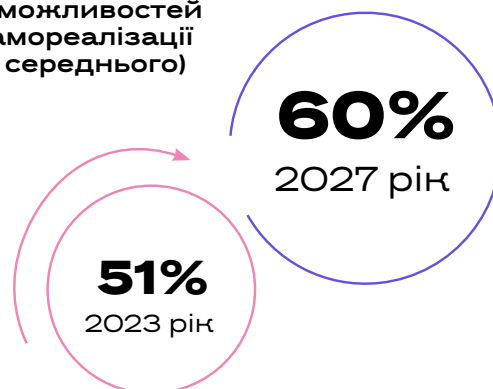
Індикаторами
ОПЕРАТИВНОЇ

ЦІЛІ виконання
будуть:

Рівень задоволення
населення
якістю послуг з
водопостачання
(вище за середній)

Оцінка жителями
рівня можливостей
для самореалізації
(вище середнього)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 2

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ

2.2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТЛОМ

Ліквідація наслідків військової агресії РФ та збереження житлового фонду міста включає відновлення пошкоджених житлових об'єктів, реабілітацію території та забезпечення безпеки мешканців.

Покращання експлуатаційних якостей будівель передбачає проведення комплексних робіт з удосконалення інженерної інфраструктури, впровадження енергоефективних технологій та підтримки технічного стану будівель, забезпечення сталого постачання комунальних послуг.

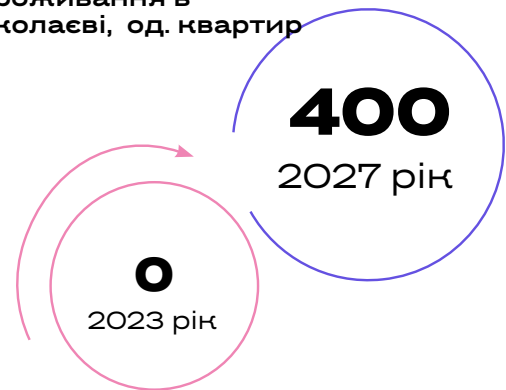
Ці завдання становлять цілісний підхід до забезпечення якісного житла для громади. Їх виконання сприятиме створенню комфортних умов проживання та підвищенню якості життя мешканців Миколаївської громади.

Індикаторами
ОПЕРАТИВНОЇ

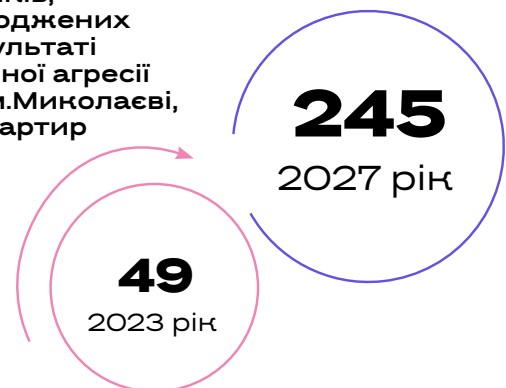
ЦІЛІ

виконання
будуть:

Кількість квартир в збудованих будинках для власників зруйнованого житла та для мешканців житла, яке є аварійним, застарілим або не придатним для проживання в м. Миколаєві, од. квартир

Кількість відновлених будинків, пошкоджених в результаті збройної агресії РФ в м. Миколаєві, од. квартир

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 2

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ

2.3. ЗДОРОВЕ ЖИТТЯ ДЛЯ ВСІХ

Надання якісних медичних послуг включає забезпечення доступу до медичних послуг для всіх мешканців, розбудову та модернізацію медичних закладів, забезпечення кваліфікованих кадрів та впровадження передових методів діагностики та лікування. Важливим та перспективним напрямком в умовах бойових дій та повоєнний період є створення умов для забезпечення фізичної та психологічної реабілітації військовослужбовців, учасників бойових дій, людей з інвалідністю.

Забезпечення соціального захисту вразливих категорій населення передбачає надання фінансової та матеріальної підтримки, доступ до якісної соціальної допомоги, а також розвиток соціальних програм та послуг для людей у складних життєвих обставинах.

Розвиток фізкультури і спорту сприяє стимулюванню активного та здорового способу життя через розвиток фізкультури і спорту, зокрема водних видів. Це охоплює будівництво та модернізацію спортивних об'єктів, організацію фітнес-програми та спортивних заходів, а також підтримку спортивних ініціатив у громаді.

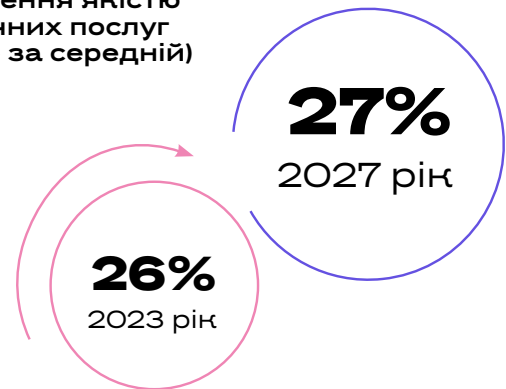
Ці задачі є ключовими для формування здорового та активного способу життя серед мешканців Миколаївської громади. Реалізація цих етапів сприятиме покращанню фізичного та психічного стану населення, зниженню захворюваності та підвищенню загального рівня здоров'я в громаді.

Індикаторами
ОПЕРАТИВНОЇ

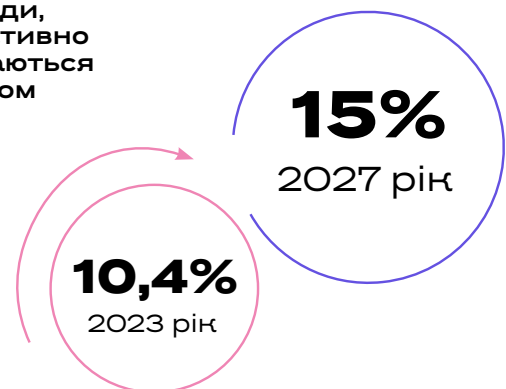
ЦІЛІ

виконання
будуть:

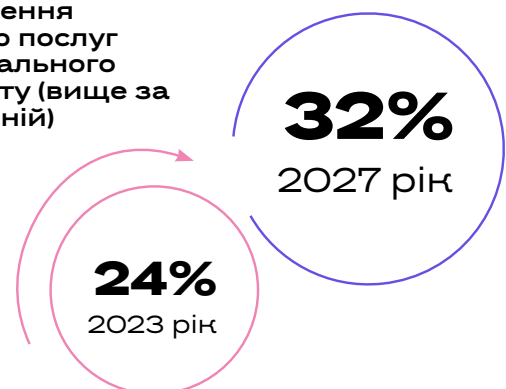
Рівень задоволення
населення якістю
медичних послуг
(вище за середній)

Частка мешканців
громади,
що активно
займаються
спортом

Рівень задоволення
населення
якістю послуг
з соціального
захисту (вище за
середній)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 2

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ

2.4. ЗГУРТОВАНІСТЬ ТА КУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК

У рамках стратегії розвитку Миколаївської громади акцентується увага на зміцненні сучасної української ідентичності та формуванні спільних соціокультурних цінностей громадян:

Зміцнення української ідентичності впроваджуватиметься **сучасної ідентичності через:**

- ▶ проведення освітніх та інформаційних заходів, спрямованих на підвищення усвідомлення громадян щодо важливості української культури та історії;
- ▶ організація заходів, спрямованих на підтримку мови, традицій та обрядів, які відзначають національну специфіку.

Організація культурного дозвілля та зміцнення культурно-національних традицій впроваджуватиметься через:

- ▶ розробку та підтримку різноманітних культурних заходів та фестивалів;
- ▶ створення майданчиків для відпочинку та культурних подій, що сприяють обміну ідеями та формуванню єдності.

Естетичне та творчий виховання розвитку:

- ▶ забезпечення доступу до мистецьких заходів та творчої платформи для розвитку талантів громадян;
- ▶ створення умов для розвитку та підтримки місцевих творчих ініціатив та проєктів.

Охорона культурної та збереження спадщини:

- ▶ популяризація та використання культурної спадщини в освітніх та розважальних програмах

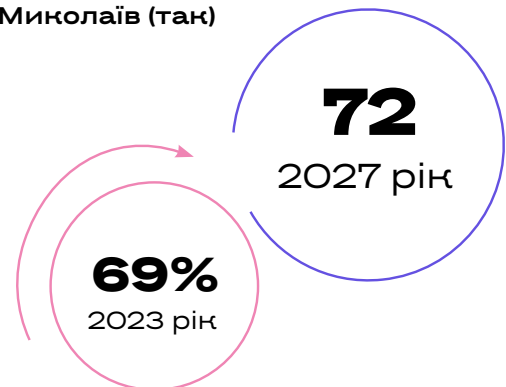
Створення культурних та зміцнення зв'язків:

- ▶ Залучення місцевих митців та аматорів до участі в міжнародних культурних подіях та обміні культурним досвідом.
- ▶ Сприяння розвитку міжнародних культурних проєктів та партнерств.

Ці завдання формують комплексний підхід до згуртованості та культурного розвитку громади, сприяючи творчому самовираженню та розширенню культурного простору м.Миколаєва.

Індикаторами виконання ОПЕРАТИВНОЇ ЦІЛІ будуть:

Частка мешканців, які відчувають гордість за те, що вони є жителями міста Миколаїв (так)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 2

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ

2.5. ЯКІСНА ОСВІТА

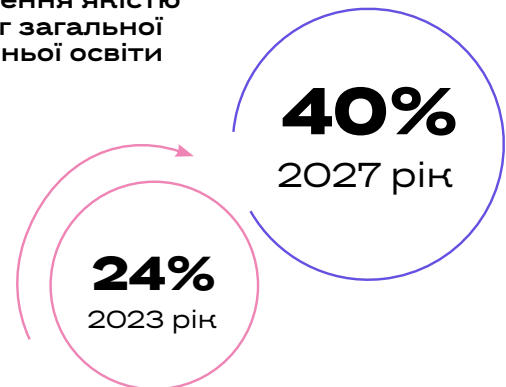
Однією з ключових операційних цілей стратегії розвитку Миколаївської громади є підвищення якості освіти та створення умов для повноцінного розвитку дітей та молоді. Це висуває ряд важливих завдань:

- ▶ Благоустрій шкільної їдальні для збереження здоров'я дітей. Впроваджується програма модернізації та технічного оснащення шкільних їдалень, щоб забезпечити здорове харчування дітей. Також слід запровадити освітні ініціативи з ознайомленням із принципами здорового харчування та екологічною освітою.
- ▶ Сучасний освітній простір як запорука успішного навчання та розвитку. Планується реконструкція та модернізація навчальних закладів для створення сучасного освітнього середовища. Також передбачено впровадження інноваційних методик та технологій навчання, а також створення творчих центрів та майданчиків для стимулювання самостійного розвитку учнів. Планується підтримка педагогічних ініціатив та надання можливостей для професійного росту вчителів. Реалізація системи оцінювання та моніторингу якості освіти дозволяє вчасно виявляти та вирішувати проблеми у сфері навчання.
- ▶ Забезпечення рівних можливостей для отримання освітніх послуг охоплює створення умов для доступу до якісної освіти, в тому числі інклюзивної освіти.

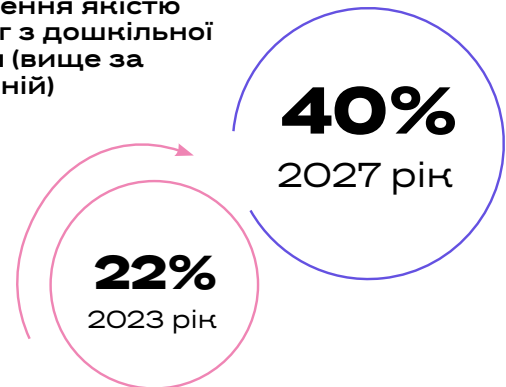
Ці заходи спрямовані на створення оптимального середовища для високоякісної освіти, де кожен учень матиме можливість розкрити потенціал та отримати знання відповідно до вимог сучасного суспільства.

Індикаторами виконання ОПЕРАТИВНОЇ ЦІЛІ будуть:

Рівень задоволення населення якістю послуг загальної середньої освіти

Рівень задоволення населення якістю послуг з дошкільної освіти (вище за середній)

Рівень задоволення батьків дітей з особливими освітніми потребами, створеними просторами рівних можливостей в закладах освіти

КОНКУРЕНТНА ГРОМАДА

Обстріли, закриті порти, інші ризики, пов'язані з війною, та невизначеність стримують масове повернення бізнесу в Миколаїв та підприємницьку діяльність в громаді. Щоб уникнути занепаду, необхідно вже сьогодні задіяти механізми стимулювання інвестицій та підприємницької активності, використовуючи потенційні конкурентні переваги та сильні сторони Миколаєва.

Найбільша проблема для будь-якого інвестора - це робоча сила. Миколаївська міська рада вже сьогодні працює над підготовкою робочої сили для майбутніх виробництв.

Серед пріоритетів розвитку міста є зростання конкурентоспроможної місцевої економіки через розбудову логістично-транспортної інфраструктури, зокрема, портів; залучення МТД для реалізації важливих для місцевої економіки проектів; розвиток науки та інновацій; пошук партнерів із стратегічного та просторового планування.

На сьогодні місто Миколаїв запроваджує портфельний підхід до розвитку, в рамках якого сформовано та планується до реалізації декілька масштабних ключових інноваційних проектів, які спрямовані на: ревіталізацію суднобудівного заводу; підтримку трансформації малого та середнього бізнесу до «блакитної» та «зеленої» економіки; створення індустріального парку; створення навчального простору «Школа юних моряків» та інше.

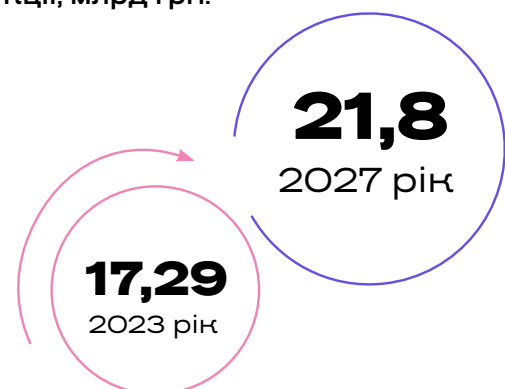
Надзвичайно важливим завданням є створення умов для розвитку та самореалізації молоді в громаді. Адже саме молодь є рушійною силою повоєнної відбудови та розвитку. Залученість у відбудову міста має розпочинатися із відчуття необхідності власної участі в цьому процесі, з бачення своєї ролі та сфери

діяльності, а головне - отримувати відчутний результат від своєї роботи. Важливим чинником соціально-економічного розвитку після війни має стати туризм. Кожен турист, який відвідує громаду - це реальне джерело фінансування місцевої економіки, покращання іміджу громади та формування її пізнаваності всередині країни та за її межами.

Індикаторами
СТРАТЕГІЧНОЇ

ЦІЛІ виконання
будуть:

Обсяг реалізованої
промислової
продукції, млрд грн.

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 3

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ:

3.1 Логістичний хаб

- 3.1.1 Проведення реконструкції (модернізації) будівлі залізничного вокзалу та привокзальної території
- 3.1.2 Розвиток судноплавства та прибережної інфраструктури
- 3.1.3 Створення навчального простору «Школа моряків»
- 3.1.4 Розбудова дорожньо-транспортної інфраструктури
- 3.1.5 Створення індустриального парку «Миколаїв»

3.2 Центр інновацій та нових індустрій

- 3.2.1 Підтримка розвитку інтерактивного простору пілотування Портфолію міста Миколаєва (PORTFOLIONUB)
- 3.2.2 Розвиток креативних індустрій в місті
- 3.2.3 «Інноваційний район»
- 3.2.4 Ревіталізація старих промислових об'єктів

3.3 Центр бізнес-освіти

- 3.3.1 Формування освітньої платформи «Професійна майстерня»
- 3.3.2 Створення освітнього простору інноваційних проєктів «Innovation Challenge»

3.4 Конкурентний бізнес

- 3.4.1 Створення сприятливих нормативно-правових умов для розвитку підприємництва
- 3.4.2 Залучення представників бізнесу міста до грантових донорських програм щодо розвитку малого та середнього бізнесу в різних сферах (відновлення, розвиток тощо)
- 3.4.3 Підтримка експорту та просування продукції місцевого бізнесу на світові ринки

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 3

3.5 Місто сили

3.5.1 Створення ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою

3.5.2 Передача майна та земель оборони з державної до комунальної власності

3.5.3 Забезпечення житлом військовослужбовців та членів їх сімей

3.5.4 Забезпечення підтримки Захисників та Захисниць України, членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України

3.5.5 Створення умов для залучення інвестицій та розміщення виробництв продукції подвійного призначення

3.6 Креативна молодь

3.6.1 Створення соціальної інфраструктури для молоді

3.6.2 Підтримка ініціатив інститутів громадянського суспільства, що реалізують молодіжну політику в місті

3.6.3 Розвиток міжнародного молодіжного співробітництва

3.6.4 Створення умов для розвитку системи неформальної та інформальної освіти молоді

3.7 Розвиток сфери гостинності

3.7.1 Розвиток туристичної інфраструктури

3.7.2 Просування та підтримка Туристично-інформаційного центру

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 3

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ

3.1. ЛОГІСТИЧНИЙ ХАБ

Стратегія розвитку Миколаївської громади визначає створення міста як логістичного хабу на півдні країни.

Цього планується досягти шляхом реалізації комплексу завдань, орієнтованих на оптимізацію транспортної інфраструктури та підвищення ефективності її функціонування.

У першу чергу, це передбачає реконструкцію та модернізацію залізничного вокзалу з метою поліпшення обслуговування пасажирів та створення комфортного середовища.

Окремий акцент буде зроблено на розвиток судноплавства, включаючи створення інфраструктури для пристаней та обслуговування маломірних судів. Планується також модернізація терміналів морського порту Миколаїв для забезпечення ефективного обслуговування суден та вантажів, залучення інвесторів для створення мережі флоту спортивних, пасажирських, туристичних і прогулянкових суден, а також їх будівництва на території Миколаєва.

Окремою складовою стратегії є створення навчального простору «Школа моряків». Цей захід передбачає розробку та впровадження освітніх програм, спрямованих на підготовку кваліфікованих моряків та фахівців для морських галузей. Метою є забезпечення сучасних умов для навчання та практичної підготовки майбутніх морських спеціалістів.

З метою підвищення інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності Миколаєва передбачається створення індустріального парку «Миколаїв», спрямованого на залучення технологічних компаній та стимулювання інноваційних розробок.

Ці заходи спрямовані на створення високоефективного та сучасного логістичного хабу в Миколаєві, який буде сприяти розвитку економіки та забезпечувати зручні умови для громадян та бізнесу.

Індикаторами
ОПЕРАТИВНОЇ

ЦІЛІ виконання
будуть:

2027
рік

Відновлення місцевих пасажирських перевезень водним транспортом

2027
рік

Створення навчального простору «Клуб юних моряків з флотилією»

2027
рік

Створення індустріального парку «Миколаїв»

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 3

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ

3.2. ЦЕНТР ІННОВАЦІЙ ТА НОВИХ ІНДУСТРІЙ

Миколаїв має на меті трансформацію в сучасний центр інновацій та нових індустрій, визначаючи це як ключову операційну ціль довгострокової стратегії розвитку громади. Щоб досягти цієї амбітної мети, передбачено реалізацію конкретних завдань, спрямованих на створення умов для створення інноваційного середовища та розвитку новаторських галузей.

Також акцент робиться на підтримці ініціативи «PORTFOLIIONUB» для активізації внутрішнього та зовнішнього інвестування.

Додатково велика увага приділяється розвитку креативних індустрій, зокрема медіа, дизайну та музики. Також в планах - запуск пілотного проєкту «Інноваційний район» та ревіталізація старих промислових об'єктів для перетворення їх у інноваційні простори.

Цей комплекс завдань розроблений з метою впровадження новаторських ідей та технологій, сприяння творчому розвитку та створення умов для зростання інноваційного потенціалу Миколаєва, роблячи його містом, що визначає нові тенденції в галузі інновацій та розвитку.

Розроблена
Концепція
трансформації
території
суднобудівного
заводу

2027
рік

Індикаторами
ОПЕРАТИВНОЇ

ЦІЛІ

виконання
будуть:

Впровадження
проєктів Портфоліо
міста Миколаєва
в рамках спільної
ініціативи ЄС та
ПРООН «Мери
за економічне
зростання»

4-5

2027 рік

0

2023 рік

Забезпечення
розвитку Центру
креативних
індустрій, кількість
резидентів

80

2027 рік

20

2023 рік

2027
рік

Розроблення
Концептуального
дизайну проєкту
«Інноваційний
район»

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 3

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ

3.3. ЦЕНТР БІЗНЕС-ОСВІТИ

Миколаїв прагне стати центром бізнес-освіти, визначаючи головною метою розвиток освітніх ініціатив та підтримку бізнес-навчання в місті.

В рамках цього планується створення освітньої платформи «Професійна майстерня» для надання професійних навичок та підготовки фахівців у різних галузях та створення освітнього простору інноваційних «Innovation Challenge».

Ці інноваційні освітні ініціативи спрямовані на залучення досвідчених майстрів та експертів для навчання практичних навичок та знань, а також винахідників та інноваторів для створення нових продуктів та стартапів.

Ці завдання спрямовані на створення умов для професійного розвитку мешканців та забезпечення міста кваліфікованими кадрами, що сприятиме розвитку бізнес-освіти та підтримці економічного зростання Миколаєва.

Індикаторами
ОПЕРАТИВНОЇ

ЦІЛІ

виконання
будуть:

2027
рік

Запровадження
освітньої
платформи
«Професійна
майстерня»

Кількість
інноваційних
проектів конкурсу
«Innovation
Challenge», одиниць

20%
2027 рік

0
2023 рік

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 3

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ

3.4. КОНКУРЕНТНИЙ БІЗНЕС

Створення конкурентоспроможного бізнес-середовища в Миколаєві є важливим завданням розвитку громади. Відродити економіку міста без розвитку підприємництва неможливо. З цією метою передбачено спрямованість на створення сприятливих нормативно-правових умов для розвитку підприємства, що включає розроблення та впровадження ефективних правових механізмів для поліпшення умов функціонування бізнесу в місті.

Підтримка бізнесу включає в себе запуск ініціатив та програм для створення та розвитку інноваційних підприємств у Миколаєві. Залучення представників бізнесу до грантових та донорських програм передбачає створення ефективних механізмів для взаємодії підприємців із фінансовими організаціями для розвитку малого та середнього бізнесу.

Підтримка експорту та просування продукції на світові ринки стає частиною євроінтеграційних прагнень країни та міста, включаючи розробку та реалізацію програм підтримки експорту місцевих підприємств.

Розвиток водної індустрії орієнтований на модернізацію та підвищення конкурентоспроможності місцевих бізнесів у цьому секторі – ключовий напрям використання наявного унікального потенціалу міста.

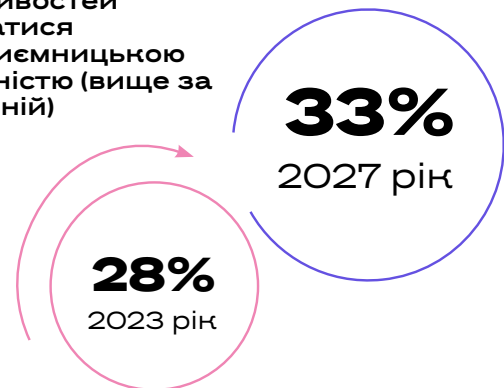
Ці заходи спрямовані на створення стабільних умов для підприємництва в Миколаєві, сприяючи економічному зростанню та зміцненню позицій міста на бізнес-карті України та світу.

Індикаторами
ОПЕРАТИВНОЇ

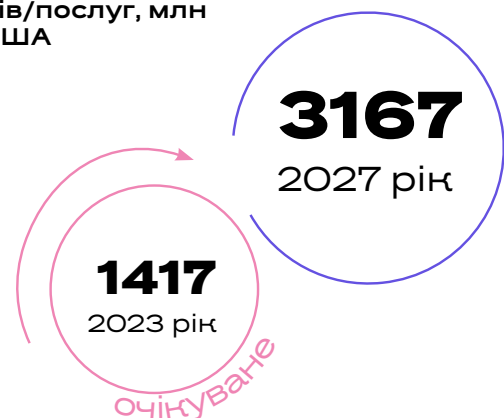
ЦІЛІ

виконання
будуть:

Оцінка рівня
можливостей
займатися
підприємницькою
діяльністю (вище за
середній)

Обсяг експорту
товарів/послуг, млн
дол. США

Кількість суб'єктів
підприємницької
діяльності, тис. осіб

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 3

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ

3.5. МІСТО СИЛИ

Розвиток Миколаєва як Міста – Героя є однією з ключових операційних цілей стратегії розвитку. Ця мета передбачає реалізацію комплексу заходів для посилення військової та оборонної компоненти міста. В умовах війни та у повоєнний період набуває особливого суспільного значення забезпечення підтримки Захисників та Захисниць України та членів їх сімей, яка включає надання психологічної та соціальної підтримки, забезпечення можливостей професійного та освітнього розвитку, матеріальної допомоги, вшанування пам'яті загиблих, а також створення умов для соціальної інтеграції в громадське життя.

Створення військового ліцею – це стратегічний крок у напрямку патріотичного виховання та підготовки молодого покоління, сприяючи формуванню відданості та готовності до захисту Батьківщини.

Передача земельних ділянок та майна від Міністерства оборони України до комунальної власності громади передбачає ефективне використання цих ресурсів на користь розвитку інфраструктури життєзабезпечення та соціальних проєктів.

Впровадження комплексної програми забезпечення житлом військовослужбовців є важливим етапом, спрямованим на вирішення проблеми житлового комфорту для тих, хто зобов'язаний захищати національну безпеку.

Економіка міста має бути реструктуризована та переорієнтована на підвищення обороноздатності країни шляхом підтримки створення виробництва товарів подвійного призначення та перепрофілювання технологічних процесів у громаді.

Ці заходи покликані підвищити обороноздатність та забезпечити належні умови для праці та

життя тих, хто відданий служінню Батьківщині в Миколаєві.

Індикаторами ОПЕРАТИВНОЇ

ЦІЛІ виконання будуть:

2027 рік

Створення ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою

Забезпечення підтримки Захисників та Захисниць України, членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України, осіб

650
2027 рік

211
2023 рік

Залучення партнерів до розвитку виробництва товарів подвійного призначення, одиниць

5
2027 рік

0
2023 рік

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 3

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ

3.6. КРЕАТИВНА МОЛОДЬ

Стратегія розвитку Миколаївської громади націлена на активне підтримання креативної молоді як важливої складової розвитку міста.

Це охоплює реалізацію конкретних ініціатив і завдань, зокрема створення соціальної інфраструктури для молоді, що включає розбудову мережі молодіжних центрів, творчих майданчиків та інших просторів для активного відпочинку та розвитку.

Підтримка ініціатив громадянського суспільства, що реалізують молодіжну політику, через активне співробітництво та грантової підтримку.

Розвиток міжнародного молодіжного співробітництва, охоплюючи участь у міжнародних проектах та обмінах для збагачення досвіду та розширення міжнародних зв'язків молоді міста.

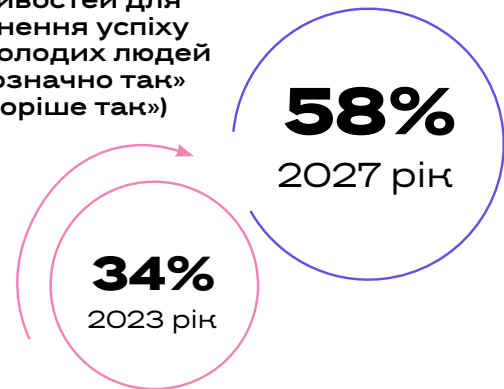
Створення умов для розвитку системи неформальної та інформальної освіти для молоді, включаючи майстер-класи та тренінги для саморозвитку та самореалізації.

Ці заходи спрямовані на активне підтримання креативності та потенціалу молоді в м.Миколаєві, сприяючи їхньому активному життю та внесенню інновацій у суспільне життя.

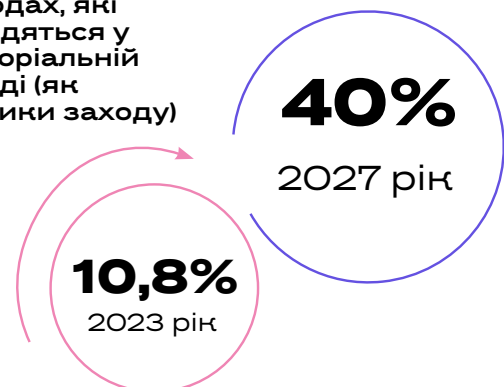
Індикаторами
ОПЕРАТИВНОЇ

ЦІЛІ виконання
будуть:

Оцінка наявності
можливостей для
досягнення успіху
для молодих людей
(«однозначно так»
та «скоріше так»)

Частка молоді,
яка бере участь
у заходах, які
проводяться у
територіальній
громаді (як
учасники заходу)

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 3

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ

3.7. РОЗВИТОК СФЕРИ ГОСТИННОСТІ

Розвиток сфери гостинності становить одну з ключових операційних цілей стратегії розвитку Миколаївської громади. Ця мета передбачає реалізацію комплексу заходів для стимулювання та активного просування туристичного потенціалу міста.

Створення «Активної набережної» в Миколаєві націлене на розвиток інфраструктури для цікавого та активного відпочинку туристів та місцевого населення. Це передбачає реалізацію проєктів, спрямованих на створення привабливого простору для відпочинку та розваг.

Створення нових атракцій та туристичних продуктів є ще однією важливою складовою Стратегії. Це охоплює розроблення та впровадження нових туристичних маршрутів та атракцій, спрямованих на різноманіття інтересів відвідувачів.

Просування та підтримка Туристично-інформаційного центру визначається як важливий аспект для забезпечення туристів актуальною та зручною інформацією про місто, його культурні та історичні особливості.

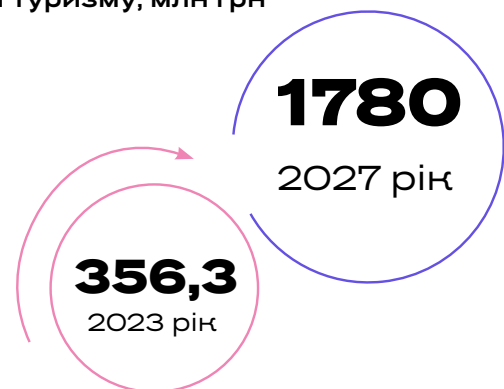
Підтримка водного та яхтового туризму передбачає розвиток відповідної інфраструктури та створення умов для комфортного відпочинку туристів.

Усі ці заходи спрямовані на розширення та підвищення туристичної привабливості м.Миколаєва, привертання нових відвідувачів та покращання якості туристичного обслуговування в місті.

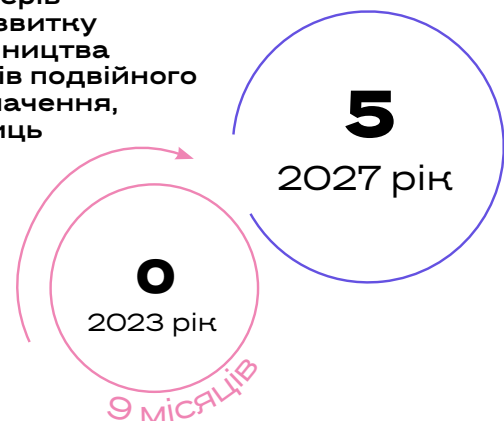
Індикаторами
ОПЕРАТИВНОЇ

ЦІЛІ виконання
будуть:

Обсяг надходжень до
місцевого бюджету від
сфери туризму, млн грн

Залучення
партнерів
до розвитку
виробництва
товарів подвійного
призначення,
одиниць

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 4

ГРОМАДА ПАРТНЕРСТВА

В умовах глобальної нестабільності та турбулентності управління громадою є ефективним, коли воно здійснюється відповідно до принципів партисипативності, інноваційності та відкритості до змін, компетентності та лідерства. Цифрове врядування, або врядування за допомогою цифрових технологій є ключовим компонентом розвитку. На шляху до цифрової трансформації громади важливо застосовувати принципи цифрового врядування: безперервний реінжиніринг внутрішніх процесів органів публічного управління; цифровий обіг документів, даних та процесів; єдині технічні стандарти та інтероперабельність; єдина інформаційна база; клієнтоорієнтовані цифрові послуги; незалежність платформи та орієнтація на мобільні пристрої; деперсоналізація та принцип «єдиного вікна».

Ефективне управління громадою Миколаєва має досягатися через:

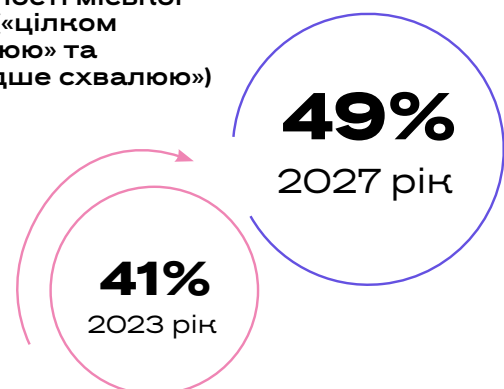
- ▶ розвиток участі у загальноміських процесах;
- ▶ організацію обміну досвідом;
- ▶ моніторинг кращих міжнародних практик управління з подальшою їх адаптацією та застосуванням;
- ▶ впровадження міжнародних стандартів, наприклад: 12 принципів належного врядування на місцевому рівні Ради Європи;
- ▶ використання відкритих даних;
- ▶ створення механізму співпраці та комунікації між усіма зацікавленими у відновленні та трансформації міста сторонами.

Індикаторами
СТРАТЕГІЧНОЇ

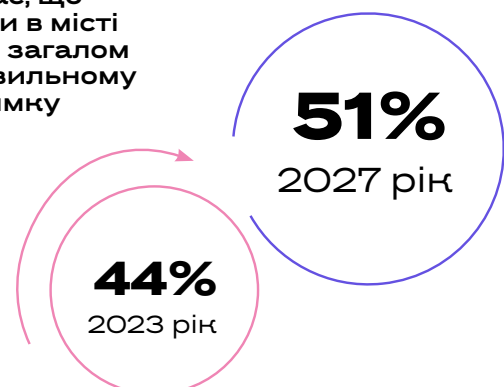
ЦІЛІ

виконання
будуть:

Рівень підтримки мешканцями діяльності міської ради («цілком схвалюю» та «швидше схвалюю»)

Частка населення громади, яке вважає, що справи в місті йдуть загалом у правильному напрямку

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 4

ОПЕРАТИВНІ ЦІЛІ:

4.1 Відкрита влада

4.2 Партисипація

4.3 Багатосекторне партнерство

ЗАВДАННЯ:

4.1.1 Інформаційна доступність у забезпеченні прозорого управління

4.1.2 Впровадження ініціативи «Доброчесна громада»

4.2.1 Підвищення суб'єктності містян

4.2.2 Забезпечення участі територіальної громади міста у формуванні міської політики та процесі прийняття управлінських рішень

4.3.1 Міжмуніципальне партнерство

4.3.2 Залучення проектів міжнародної технічної допомоги для відновлення та розвитку громади

4.3.3 Партнерство Миколаїв-Данія

4.3.4 Реалізація проекту «UN4Mykolaiv»

4.3.5 Створення промоційно-координаційної партнерської платформи «Миколаїв – місто на хвилі»

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 4

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ

4.1. ВІДКРИТА ВЛАДА

Впровадження відкритої влади в Миколаєві – це важлива операційна мета, яка орієнтована на забезпечення інформаційної доступності та прозорості у процесі управління містом.

Це включає в себе створення систем та платформ, що надають відкритий доступ до інформації про рішення міської адміністрації, бюджетні процеси та інші аспекти управління.

Додатковим кроком у напрямку забезпечення ефективної взаємодії між владою та громадою є впровадження електронних сервісів та інструментів. Ці технології сприяють не лише швидкому обміну інформацією, а й залученню громадськості до активної участі в різних аспектах міського управління.

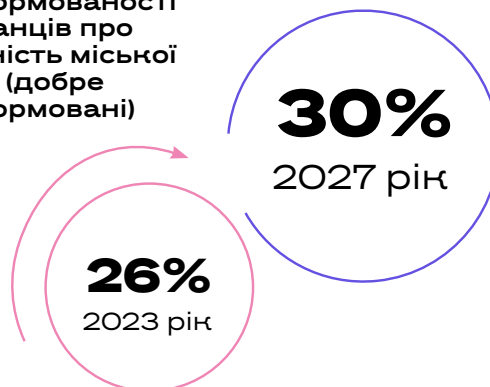
Ще однією важливою складовою впровадження відкритості є ініціатива «Доброчесна громада», спрямована на формування етичних стандартів управління та підвищення ефективності взаємодії громади з органами влади. Ця ініціатива активно залучає громадян до участі у процесах прийняття рішень через проведення громадських обговорень та консультацій.

Заходи, спрямовані на створення відкритого та прозорого управлінського середовища, зменшення корупції, сприяють активній участі громади у прийнятті рішень та громадському контролю за діяльністю місцевих органів влади.

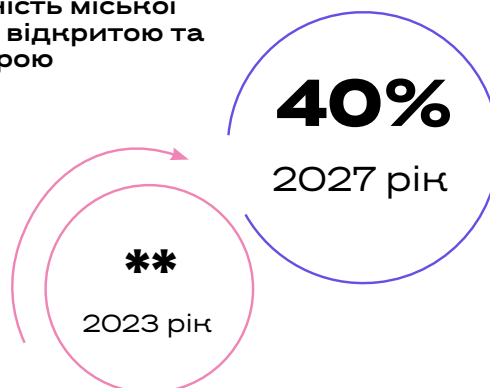
Індикаторами
ОПЕРАТИВНОЇ

ЦІЛІ виконання
будуть:

Рівень поінформованості мешканців про діяльність міської влади (добре поінформовані)

Частка мешканців, які вважають діяльність міської влади відкритою та прозорою

** рівень базового значення буде визначено в 2024 році шляхом проведення опитування

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 4

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ

4.2. ПАРТИСИПАЦІЯ

Партисипація досягатиметься шляхом активізації участі громадян у процесах прийняття стратегічних рішень та формування міської політики.

Зокрема, підвищення суб'єктності міського населення передбачає проведення різноманітних навчань, тренінгів і інформаційних заходів, спрямованих на розвиток активності та свідомості громадськості. Такі ініціативи сприяють формуванню в громадян усвідомлення їхньої ролі у загальному розвитку міста.

Забезпечення участі громади визначається як активізація механізмів, які гарантують представництво громадян в процесі формування стратегічних рішень та політичних процесах. Це включатиме створення ефективних механізмів зворотного зв'язку, впровадження публічних обговорень та громадських консультацій.

Спрямованість цих заходів полягає в створенні сприятливих умов для активної участі громади в управлінні та розвитку міста, а також визнанні їхнього важливого внеску в формування міського середовища та ухвалення стратегічних рішень.

Індикаторами
ОПЕРАТИВНОЇ

ЦІЛІ виконання
будуть:

Кількість створення
об'єднань співвласників
багатоквартирних
будинків, одиниць

Залучення
громадських рад
до розроблення
рішень/документів
міської ради

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ: 4

ОПЕРАТИВНА ЦІЛЬ

4.3. БАГАТОСЕКТОРНЕ ПАРТНЕРСТВО

Багатосекторне партнерство є однією з ключових операційних цілей стратегії розвитку Миколаївської громади, і його впровадження передбачає реалізацію ряду завдань з метою покращання ефективності та взаємодії між різними стейкхолдерами та бенефіціарами.

Першочерговим завданням є створення міжмуніципального партнерства, яке сприятиме обміну досвідом та ресурсами між різними муніципалітетами. Це сприятиме вирішенню спільних проблем та реалізації загальних проєктів для підвищення якості життя громадян.

Залучення проєктів міжнародної технічної допомоги є ще однією важливою складовою стратегії. Це передбачає пошук та впровадження можливостей отримання фінансування та експертної підтримки для відновлення та розвитку громадської інфраструктури та соціальних проєктів.

Надзвичайно важливим для міста є партнерство Миколаєва та Данії. Ключові напрямки співпраці - інфраструктура, ефективне врядування, морська галузь, транспорт, міське планування, розвиток малого та середнього бізнесу, «зелений» перехід, молодь та культура.

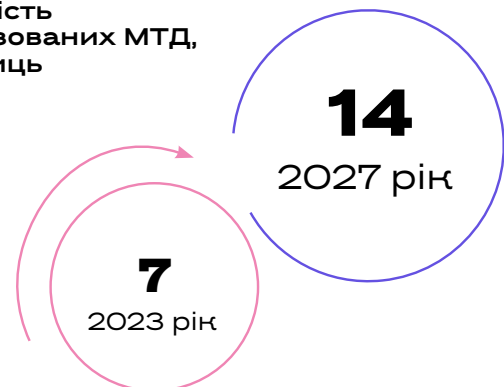
Реалізація проєкту «UN4Mykolaiv» визначається як важлива складова Стратегії, спрямована на співпрацю з Організацією Об'єднаних Націй для реалізації спільних проєктів у сферах сталого розвитку, соціальної підтримки та врегулювання глобальних проблем.

Створення промоційно-координаційної партнерської платформи «Миколаїв – місто на хвилі» передбачає об'єднання зусиль громадських організацій, бізнесу та влади для спільної реалізації стратегічних ініціатив, реклами та підтримки міста.

Індикаторами
ОПЕРАТИВНОЇ

ЦІЛІ виконання
будуть:

Кількість
реалізованих МТД,
одиниць

Зростання обсягу
матеріальних та
нематеріальних
ресурсів,
залучених до
громади в рамках
партнерських
проєктів, в т.ч.

СИСТЕМА РЕАЛІЗАЦІЇ

Стратегія визначає ключові функціональні сфери громади, в яких відбуватимуться якісні та кількісні реалізації Стратегії, досягнення цілей, завдань та заходів і наближення до встановленого бачення відбуватиметься з використанням механізму, який складається з таких основних частин:

- ▶ План заходів з реалізації Стратегії, який містить конкретні заходи, спрямовані на виконання завдань в рамках встановлених оперативних цілей, терміну виконання, відповідальних виконавців заходів та індикаторів результативності (Додаток 4).
- ▶ Місцеві цільові програми, спрямовані на досягнення цілей та/або виконання завдань, визначених у Стратегії. Перелік чинних місцевих програм розвитку та місцевих програм розвитку, які плануються розробити (Додаток 5).
- ▶ Проекти місцевого розвитку, які спрямовані на досягнення цілей та завдань Стратегії та сформовані з урахуванням отриманих пропозицій (ідей) від мешканців Миколаєва та відповідних структурних підрозділів міської ради. Критеріями відбору таких проектів були: їх відповідність завданням та цілям, визначеним Стратегією, реалістичність, організаційна спроможність, ресурсозабезпеченість тощо (Додаток 6).
- ▶ Система моніторингу і оцінки виконання Стратегії (Додаток 8).

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ

Ефективна реалізація Стратегії потребує запровадження дієвого організаційного механізму її впровадження на основі координації, партнерства всіх заінтересованих сторін, відкритості та прозорості дій. Створення такого механізму передбачає виконання таких завдань:

- створення організаційного підрозділу (або покладання функції на існуючий підрозділ з відповідним кадровим та фінансовим забезпеченням), який буде відповідальним за координацію, збір інформації, моніторинг заходів та проєктів Стратегії та комунікацію із зацікавленими сторонами в процесі її реалізації;
- іншим важливим напрямом діяльності цього підрозділу є збір інформації і аналіз можливостей залучення коштів із зовнішніх джерел та пошук партнерів для стратегічних проєктів.

ІНФОРМУВАННЯ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН

Після затвердження Стратегії кожній із зацікавлених сторін важливо знати, що буде відбуватись вже наступного дня, яка їх роль у процесі впровадження. Беручи до уваги той факт, що більшість посадових осіб місцевого самоврядування в різний спосіб братимуть участь у роботах, пов'язаних з реалізацією заходів та проєктів Стратегії, інформування зацікавлених сторін про їх ролі та відповідальність має бути розпочате з виконавчих органів Миколаївської міської ради та підпорядкованих їм підприємств, установ та організацій.

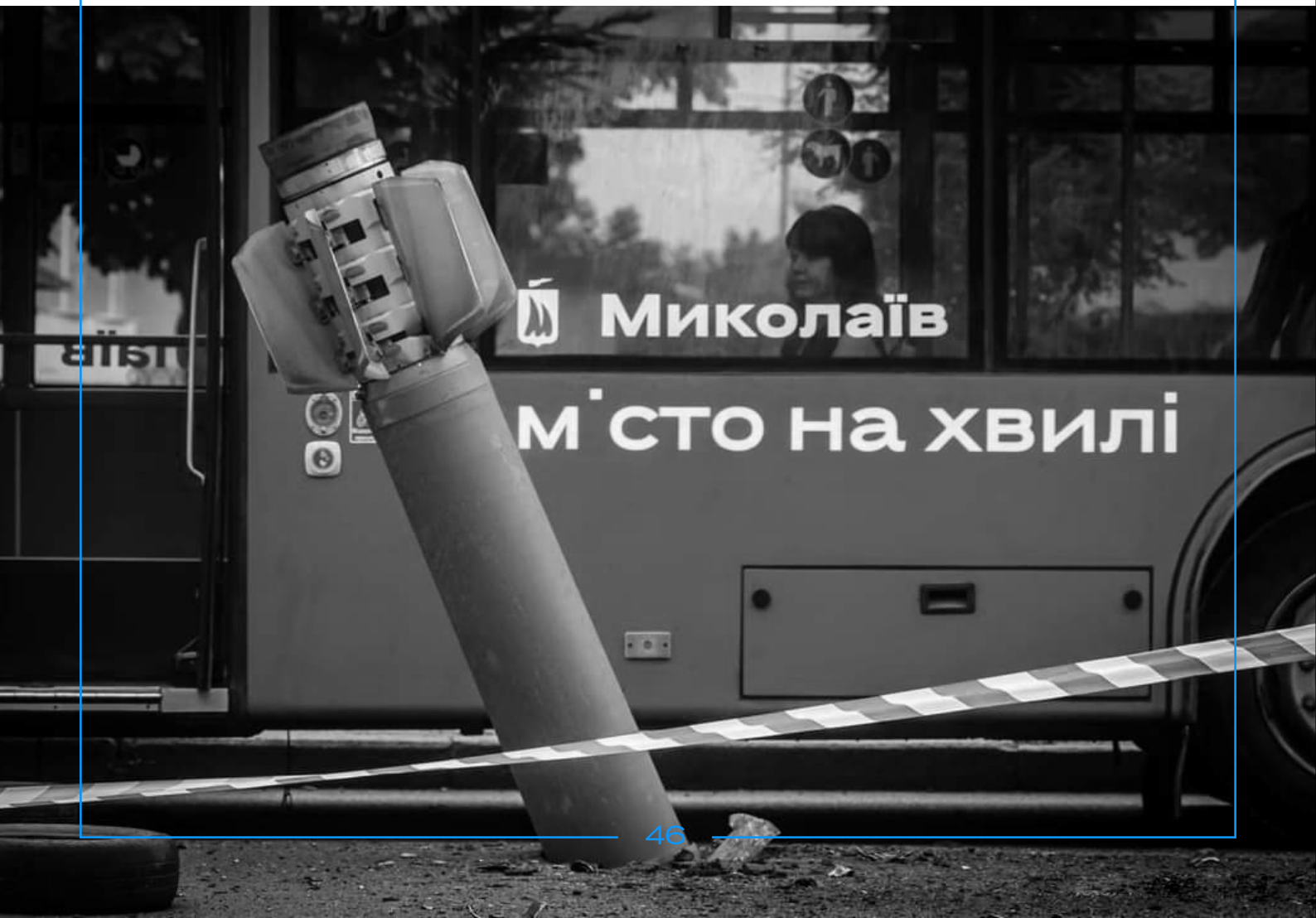
Наступним кроком має стати робота з інформування всіх зацікавлених сторін та партнерів про Стратегію, цілі, інструменти, методи та принципи впровадження, ролі та відповідальність, систему моніторингу та оцінювання. Ця діяльність має супроводжуватись виконавчим органом міської ради, який відповідає за координацію роботи по впровадженню Стратегії розвитку міста. Широке інформування вимагає витрат фінансових ресурсів, які мають бути виділені на нього починаючи з 2024 року.

СИСТЕМА РЕАЛІЗАЦІЇ

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Реалізації Стратегії та Плану заходів здійснюється за рахунок:

- ▶ коштів місцевого бюджету;
- ▶ коштів державного бюджету, у тому числі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам;
- ▶ коштів інвесторів, у тому числі на умовах державно-приватного партнерства, власних коштів підприємств;
- ▶ коштів урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ;
- ▶ інших джерел, не заборонених законодавством.

МОНІТОРИНГ І ОЦІНКА

Реалізація Стратегії розвитку Миколаївської громади підлягатиме циклічному звітуванню (моніторингу) та оцінці отриманих результатів (оцінці). Це дасть підстави для визначення правильності стратегічного руху та прийняття обґрунтованих управлінських рішень з питань розвитку Миколаєва.

Моніторинг є сукупністю заходів із обліку, збору, аналізу та узагальнення інформації, що проводиться з метою відстеження та аналізу динаміки і структурних змін, що відбуваються у громаді відповідно до стратегічних, оперативних цілей та завдань, визначених у Стратегії.

Для кожної цілі, завдання та заходу визначені терміни виконання, відповідно до яких здійснюється орієнтовний розподіл обсягів фінансування, визначаються цільові орієнтири (індикатори) та здійснюється щорічний моніторинг.

Моніторинг має стати важливим інструментом реалізації місцевої політики для виконавчого органу Миколаївської міської ради, оскільки саме виконавчі органи планують та виконують місцеві програми, бюджет, впроваджують проекти, організовують тендери, приймають оперативні рішення, працюють у середовищі, яке постійно змінюється. Процес моніторингу має бути достатньо простим, щоб не залежати від компетенції та вільного часу посадової особи місцевого самоврядування на виконання завдань зі збору інформації, а сам процес збору інформації має стати систематичним.

Моніторинг реалізації Стратегії в цілому здійснюється щороку, зокрема шляхом порівняння базових та фактичних значень показників, та відображається у звітах, які оприлюднюються на офіційному вебсайті місцевої ради. Процес моніторингу Стратегії полягатиме в систематичному збиранні інформації, аналізуванні кількісних, якісних та описових показників впровадження стратегії розвитку та періодичній перевірці відповідності результатів

принципам та цілям Стратегії. Моніторинг виконання Плану заходів та проектів місцевого самоврядування відбуватиметься двічі на рік на основі відстеження виконання визначених індикаторів оцінки результативності.

Дані для моніторингу мають своєчасно надавати виконавчі органи Миколаївської міської ради, які відповідають за впровадження проектів та заходів міських програм. Результати моніторингу мають бути доступними онлайн з наданням відповідного рівня доступу для всіх зацікавлених сторін.

Система моніторингу сприяє процесам прийняття рішень і забезпечує належне управління реалізацією Стратегії. Система моніторингу забезпечує вчасну доступність відповідної інформації для всіх зацікавлених сторін та проведення всіх заходів відповідно до плану реалізації у встановлені терміни. Це дозволяє своєчасно виявляти будь-які відхилення, які можуть відбутися, та провести коригувальні дії, щоб отримати реалізацію заходів Стратегії у відповідності з початковим планом.

Вимірювання деяких показників розвитку дуже часто потребує витрат часу та ресурсів. Витрати ресурсів на вимірювання показника розвитку та можливість впливу на його покращання визначаються разом з підготовкою місцевих програм відповідно до цієї Стратегії в 2024 році та в подальші роки.

Оцінювання - це процес комплексної оцінки реалізації Стратегії та її впливу на всі сфери життя в громаді. Оцінювання впровадження Стратегії використовується для визначення довгострокових ефектів від впровадження програм, заходів та проектів. Оцінювання має відповісти на запитання:

МОНІТОРИНГ І ОЦІНКА

- 1 Чи правильно були обрані напрями розвитку?
- 2 Чи точно сформульовані цілі?
- 3 Чи достатній обсяг запланованих та виконаних проєктів відповідно до потреб?
- 4 Чи достатні ефекти та вигоди від впровадження програм та проєктів?
- 5 Чи призвела реалізація конкретних завдань до досягнення тривалих та відчутних позитивних змін?
- 6 Чи були адекватними витрати ресурсів для досягнення результатів, які повинні були забезпечити отримання необхідних ефектів та вигод?

Відповіді на ці та інші питання дадуть уяву щодо рівня досягнення цілей Стратегії, який вимірюється співвідношенням отриманих вигод до витрат.

Оцінювання реалізації Стратегії та Плану заходів проводиться після завершення строку їх реалізації (за необхідності може бути проведене проміжне оцінювання) на основі даних звітів проведеного моніторингу та є необхідним етапом для отримання інформації стосовно досягнення очікуваних результатів, їх впливу на стан соціально-економічного розвитку територіальної громади та інформації щодо сталості змін з метою прийняття в подальшому необхідних управлінських рішень та необхідних коригувань.

На основі здійснення оцінювання складається заключний звіт, який містить результати порівняння фактичних та цільових значень показників; досягнення запланованих цілей; задоволення потреб різних груп заінтересованих осіб; наявних незапланованих змін та впливів; діяльності, що призвела до змін (зокрема незапланованих); ефективності механізмів реалізації Стратегії або ресурсних витрат; стійкості результатів Стратегії тощо. Оцінювання може бути внутрішнім (проводиться виконавцями Стратегії) та зовнішнім (проводиться залученими експертами).

Заклучний звіт щодо оцінювання реалізації Стратегії та Плану заходів не пізніше трьох місяців після закінчення звітного періоду подаються на розгляд Миколаївської міської ради та оприлюднюються на офіційному вебсайті громади та/або у місцевих засобах масової інформації.

ДОДАТКИ

- ▶ Аналітична частина
- ▶ Сценарії розвитку Миколаївської міської територіальної громади
- ▶ Результати опитування заінтересованих сторін
- ▶ Інформаційні матеріали
- ▶ SWOT-аналіз Миколаївської міської територіальної громади
- ▶ Перелік міських програм розвитку
- ▶ Відповідність Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року документам вищого рівня
- ▶ Моніторинг Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період 2027 року та Плану заходів з її реалізації
- ▶ Фінансове забезпечення реалізації Стратегії розвитку Миколаївської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів з її реалізації

